

Αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την ενσωμάτωση των Ρομά

Οδηγός για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Δίκτυο EURoma

Τελική έκδοση Μάιος 2014

Το EURoma (Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Κοινωνική Ένταξη και τους Ρομά υπό τα Διαρθρωτικά Ταμεία www.euromanet.eu) είναι μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2007, συγκεντρώνει 12 Κράτη Μέλη της ΕΕ και αποσκοπεί στην προώθηση της χρήσης των Διαρθρωτικών Ταμείων για την κοινωνική ενσωμάτωση του πληθυσμού των Ρομά. Οι εταίροι του δικτύου εκπροσωπούνται από Αρχές Διαχείρισης και δημόσιους φορείς αρμόδιους για τις πολιτικές των Ρομά. Πρωταρχικοί στόχοι του EURoma είναι η ανταλλαγή στρατηγικών, πρωτοβουλιών και προσεγγίσεων, η αμοιβαία μάθηση που στηρίζεται στην εμπειρία και την παραγωγή γνώσης καθώς και η διάδοση και τυποποίηση αυτής της γνώσης.

Μετάφραση κειμένου: Μαρία Χατζάτογλου

Επιμέλεια κειμένου: Άννα Φαρούπου

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1.1 Σκοπός του Οδηγού.....	3
1.2 Σκοπός του οδηγού.....	4
1.3 Στοχευόμενο κοινό και πώς να χρησιμοποιείται ο παρόν οδηγός.....	5
1.4 Ένα νέο θετικό πολιτικό πλαίσιο.....	5
1.5 Το τοπικό επίπεδο ως βασικός παράγοντας ένταξης των Ρομά.....	6
1.6 Περιεχόμενο του Οδηγού.....	7
2. Τα βασικά μηνύματα και το κλειδί στην επιτυχία.....	7
2.1 Βασικά μηνύματα.....	7
2.2 Κλειδί για την επιτυχία και πρακτικές συστάσεις.....	10
3. Ανάπτυξη τοπικών πολιτικών για τους Ρομά με την υποστήριξη των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.....	11
3.1 Αύξηση της συνάφειας ενσωμάτωσης των Ρομά στην Ατζέντα της ΕΕ.....	12
3.1.1 Ανάγκη βελτίωσης της κοινωνικής κατάστασης των Ρομά.....	12
3.1.2 Ένα θετικό πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Πολιτικών για τους Ρομά.....	14
3.2 Οι Ρομά σε τοπικό επίπεδο: βασικά προβλήματα και προκλήσεις.....	16
3.3 Σύνδεση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τους Ρομά.....	18
3.3.1 Πως λειτουργούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.....	18
3.3.2 Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία σε τοπικό επίπεδο.....	20
3.3.3 Πως συνδέονται τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία με τους Ρομά.....	21
3.3.4 Ποιες είναι οι προστιθέμενες αξίες από την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά.....	23
3.4 Ποια επιχειρησιακά προγράμματα προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά.....	24
4. Ποια τα υφιστάμενα εμπόδια και πως μπορούν να ξεπεραστούν.....	26
4.1 Τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στην πρόσβασή τους στα Ταμεία της ΕΕ για την ενσωμάτωση των Ρομά.....	26
4.2 Πέντε βήματα για να ξεπεραστούν τα εμπόδια.....	26
5. Δυνητικές επιλογές των ΟΤΑ για πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία ως εργαλείο προώθησης της ενσωμάτωσης των Ρομά.....	26
5.1 Τέσσερα μοντέλα πρόσβασης στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για το τοπικό επίπεδο.....	38
5.1.1 Πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας.....	39
5.1.2 Βιώσιμη αστική ανάπτυξη.....	40
5.1.3 Ολοκληρωμένες ενέργειες στέγασης.....	42
5.1.4 Συνολικές επιχορηγήσεις.....	43
5.2 Παραδείγματα τοπικών και περιφερειακών αρχών που χρησιμοποιούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά.....	44
ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ.....	48

1. Εισαγωγή

1.1 Σκοπός του Οδηγού

Η δημοσίευση αυτού του οδηγού έρχεται σε μια κρίσιμη στιγμή: η φάση σχεδιασμού για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014-2020 βρίσκεται σε εξέλιξη, οι μελλοντικοί Κανονισμοί έχουν ήδη εγκριθεί και τα Κράτη Μέλη βρίσκονται ήδη είτε στο τελικό βήμα για να υπογράψουν ή έχουν μόλις υπογράψει Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) και Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ). **Ήρθε τώρα η ώρα της εφαρμογής!**

Το τοπικό επίπεδο παίζει σημαντικό ρόλο στη αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και ως εκ τούτου οι τοπικές αυτοδιοικήσεις διαδραματίζουν ρόλο ζωτικής σημασίας διασφαλίζοντας ότι τα κεφάλαια αυτά πηγαίνουν στο τοπικό επίπεδο, δηλαδή, στους δικαιούχους τους, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ο πληθυσμός των Ρομά.

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) αποτελούν τα κύρια οικονομικά και πολιτικά μέσα της ΕΕ που διαθέτουν τα Κράτη Μέλη για τη χάραξη και εφαρμογή πολιτικών που αποσκοπούν στην κοινωνική συνοχή και τη μείωση των ανισοτήτων εντός της ΕΕ. Κατά συνέπεια, σε πολλές χώρες τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) αποτελούν σημαντική **ευκαιρία για επενδύσεις στις κοινότητες των Ρομά.**

Πράγματι, προσφέρουν δεξαμενή χάραξης αποτελεσματικότερων μακροχρόνιων πολιτικών, ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων και συμμετοχής διαφόρων παραγόντων συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά. Ως εκ τούτου, αποτελούν ιδιαιτέρως κατάλληλο μέσο διευκόλυνσης της ενσωμάτωσης των Ρομά ως προς την καταπολέμηση των διακρίσεων, την προώθηση των ίσων ευκαιριών και τη βελτίωση της κατάστασής των στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περίθαλψης και των συνθηκών στέγασης. Επιπλέον, επιτρέπουν την ανάληψη μακροπρόθεσμων ολοκληρωμένων δράσεων σε όλους αυτούς τους τομείς.

Τα θέματα των Ρομά έχουν γίνει όλο και πιο επίκαιρα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά αποτελεί μέρος της βασικής επενδυτικής προτεραιότητας του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου «ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά». Επιπλέον, οι Κανονισμοί τόσο του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου όσο και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) αναφέρονται ρητά στον πληθυσμό των Ρομά ως επιλεγμένη ομάδα δικαιούχων**: το 20% του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου προορίζεται για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, που συμπεριλαμβάνει τον πληθυσμό των Ρομά ως ομάδα δικαιούχων, οι παρεμβάσεις στον τομέα της στέγασης είναι επιλέξιμες ως μέρος ολοκληρωμένης παρέμβασης υπό το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) μπορούν επίσης να καλύπτονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σε συμπληρωματική βάση.

Ωστόσο, ένας από τους πλέον σημαντικούς λόγους δημοσίευσης αυτού του οδηγού είναι γιατί υπάρχει ανάγκη για αποτελεσματική απήχηση των ΕΔΕΤ σε ότι αφορά την ένταξη των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Πράγματι, πολλοί δήμοι δείχνουν ενδιαφέρον για πρόσβαση στα ΕΔΕΤ αποσκοπώντας **στη βελτίωση της κατάστασης του πληθυσμού των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.**

1.2 Σκοπός του Οδηγού

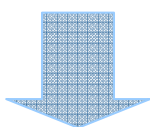
Κεντρικός στόχος του παρόντος οδηγού είναι **η παροχή κατευθυντήριων γραμμών και πρακτικών προτάσεων για τη χρήση του Κοινωνικού Ταμείου για την ενσωμάτωση των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.** Ο οδηγός θα πρέπει να εξεταστεί εντός ενός αναδυόμενου πολιτικού πλαισίου της ΕΕ που εκφράζεται στη Στρατηγική Ευρώπη 2020, το Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (NRIS), την τρέχουσα (2007-2013) και μελλοντική (2014-2020) προγραμματική περίοδο για τα ΕΔΕΤ. Συμπληρώνει τον οδηγό EURoma *Αντιμετώπιση των αναγκών των Ρομά κατά την προγραμματική περίοδο των Διαρθρωτικών Ταμείων 2014-2020. Οδηγός βελτίωσης της διαδικασίας σχεδιασμού* μετατοπίζοντας το επίκεντρο από τις εθνικές και περιφερειακές διαδικασίες σχεδιασμού των Εταιρικών Συμφωνιών και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχεδιασμό στο τοπικό επίπεδο για αποτελεσματικές παρεμβάσεις στους Ρομά με την αξιοποίηση των ΕΔΕΤ .

EURoma Guide “Tackling Roma needs in the 2014-2020 Structural Funds Programming Period. Guide to improve the planning process”:

http://www.euromanet.eu/newsroom/archive/euroma_launches_publication_to_support_the_effective_inclusion_of_roma_in_the_next_programming_period.html

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

- Παροχή πρακτικών πληροφοριών για τον τρόπο λειτουργίας των Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων
- Ανάλυση των προτεραιοτήτων των ταμείων
- Εξήγηση του τρόπου με τον οποίο οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να έχουν πρόσβαση στα ταμεία ως εργαλεία προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης και βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των κοινωνικά αποκλεισμένων Ρομά
- Διατύπωση προτάσεων για πρότυπα πρακτικών
- Αναφορές υφιστάμενων εμπειριών

Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των τοπικών παρεμβάσεων σε σχέση με τους Ρομά και επίτευξη σημαντικής προόδου

1.3 Στοχευόμενο κοινό και πώς να χρησιμοποιείται ο παρόν οδηγός

Πρωταρχική ομάδα στην οποία στοχεύει ο παρόν οδηγός είναι **οι τοπικές αυτοδιοικήσεις**, ιδιαίτερα το προσωπικό που είναι αρμόδιο για τις πολιτικές των Ρομά και το προσωπικό που είναι αρμόδιο για πολιτικές που επηρεάζουν τους Ρομά (δηλ. εκπαίδευση, απασχόληση, στέγαση, κοινωνικές υπηρεσίες, κλπ) καθώς παρέχει πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις για τον τρόπο πρόσβασης στα ΕΔΕΤ με σκοπό την υλοποίηση δράσεων ενσωμάτωσης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, ο οδηγός αυτός μπορεί να είναι χρήσιμος σε **θεσμικά όργανα εθνικού και περιφερειακού επιπέδου** που είναι αρμόδια για στο σχεδιασμό των ΕΔΕΤ, ιδιαίτερα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, καθώς παρέχει συγκεκριμένα πρότυπα και συστάσεις για τον τρόπο χρησιμοποίησης αυτών των ταμείων σε τοπικό επίπεδο. Πράγματι, οι περιφερειακές και εθνικές αρχές είναι οι αρμόδιες για να επιτρέπουν και να διασφαλίζουν την κατάλληλη συμμετοχή των τοπικών αρχών στην πρόσβαση σε κοινοτική χρηματοδότηση.

Επίσης, τα **Εθνικά Σημεία Επαφής των Ρομά** μπορούν να κάνουν χρήση αυτού του οδηγού και να διαδίδουν τις πληροφορίες σε τοπικό επίπεδο στις χώρες τους. Οι **οργανώσεις των Ρομά** μπορούν να τον χρησιμοποιούν επίσης για ενεργοποίηση του διαλόγου τους με τις τοπικές αρχές και να συμβάλουν στη διαδικασία σχεδιασμού.

1.4 Ένα νέο θετικό πολιτικό πλαίσιο

Οι πρόσφατες εξελίξεις του πολιτικού πλαισίου της ΕΕ διευκολύνουν την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά στο τοπικό επίπεδο:

1

Το 2010, η ΕΕ υιοθέτησε τη **Στρατηγική Ευρώπη 2020 ως το συνολικό πλαίσιο της για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας**. Η Στρατηγική περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους που σχετίζονται με την απασχόληση, την εκπαίδευση, τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ενσωμάτωση και αφορούν άμεσα σε ειδικές κατηγορίες, όπως είναι οι Ρομά. Οι στόχοι αυτοί καθοδηγούν σήμερα τις πολιτικές διαδικασίες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προς την κατεύθυνση της επίτευξης του συνόλου των στόχων το 2020. Συγκεκριμένα, οι στόχοι αυτοί αποτελούν σημαντικό μέρος της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού εξαμήνου και για το λόγο αυτό αντικατοπτρίζονται κάθε χρόνο στα βασικά του έγγραφα, όπως η Ετήσια Επισκόπηση της οικονομικής Ανάπτυξης (AGS), τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) και οι Συστάσεις ανά Χώρα (CSR), που σε πολλές περιπτώσεις, συνιστούν ρητά την ενίσχυση των προσπαθειών για τη βελτίωση της κατάστασης του πληθυσμού των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

2

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις **Εθνικές Στρατηγικές της Ενσωμάτωσης των Ρομά** υιοθετήθηκε το 2011 και καλεί τα Κράτη Μέλη να σχεδιάσουν Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (NRIS). Αυτές οι εθνικές στρατηγικές πρέπει να

διευκρινίζουν **συγκεκριμένους στόχους στους τέσσερις βασικούς πυλώνες: εκπαίδευση, απασχόληση, υγειονομική περίθαλψη και στέγαση**. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να είναι συνεπείς με την Στρατηγική Ευρώπη 2020 και το κάθε Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων των Κρατών Μελών .

3

Ο συνεχής έλεγχος και η αξιολόγηση των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά (NRIS) έδειξαν ότι σε πολλές περιπτώσεις, **οι εθνικές στρατηγικές δεν εφαρμόζονται στο τοπικό επίπεδο**. Πράγματι, όλο και περισσότερα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν εκφράσει την άποψη ότι « οι Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (NRIS) πρέπει να λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο.» Ως εκ τούτου, **η πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) σε τοπικό επίπεδο πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά** στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020. Ως απόκριση σε αυτό, ο οδηγός παρέχει πρακτικές πληροφορίες για τον τρόπο επίτευξης των αντίστοιχων εθνικών στόχων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο με την χρησιμοποίηση των ΕΔΕΤ.

1.5 Το τοπικό επίπεδο ως βασικός παράγοντας ένταξης των Ρομά

Όπως αναφέρεται παραπάνω, οι τοπικοί φορείς παίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή των στρατηγικών ένταξης των Ρομά, καθώς είναι αυτοί που ασχολούνται απευθείας με θέματα Ρομά. Η αποτελεσματική εφαρμογή της εθνικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο προϋποθέτει ειδικά και συγκεκριμένα μέτρα και ενεργό συμμετοχή των τοπικών θεσμικών οργάνων και παραγόντων.

Το τοπικό επίπεδο, ανάλογα με τη διοικητική του δομή στα Κράτη μέλη τείνει να έχει από σχετικά πολλές μέχρι και πάρα πολλές αρμοδιότητες, κάτι που σημαίνει ότι πολλές από τις **προκλήσεις για την ενσωμάτωση των Ρομά πρέπει να αντιμετωπιστούν από τις τοπικές αυτοδιοικήσεις με βάση τις αρμοδιότητές τους**, όπως η στέγαση, η χωροταξία, η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές υπηρεσίες, όλα αυτά είναι βασικοί παράγοντες της ένταξης για τις κοινότητες των Ρομά.

Οι τοπικές παρεμβάσεις που προωθούν την ένταξη των Ρομά είναι προς όφελος όλων των πολιτών και ως εκ τούτου είναι ζωτικής σημασίας :

- © Για να σταματήσει η συνέχιση της φτώχειας και του αποκλεισμού των Ρομά από γενεά σε γενεά
- © Για να απελευθερωθεί η ενέργεια της νεολαίας των Ρομά ώστε να δημιουργηθούν νέες πηγές οικονομικής ανάπτυξης και φορολογικών πόρων
- © Στην προώθηση της εποικοδομητικής σχέσης σε χωριά και γειτονιές και στη συμβολή της κοινωνικής συνοχής στο τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο
- © Στο να συμβάλουν στη δημοκρατική αειφορία της ΕΕ διασφαλίζοντας τη συμμετοχή των Ρομά στην τοπική πολιτική αρένα ως εφελκυστικό για τη συμμετοχή τους σε εθνικές και κοινοτικές πολιτικές

1.6 Περιεχόμενο του Οδηγού

<p>Ποια είναι τα βασικά μηνύματα και το κλειδί στην επιτυχία</p>	<p>© Κάνει συγκεκριμένες συστάσεις για επιτυχείς προσεγγίσεις, καλές πρακτικές και μαθήματα από άλλες εμπειρίες σε τοπικό επίπεδο.</p>
<p>Πώς να σχεδιαστούν τοπικές πολιτικές για τους Ρομά με την υποστήριξη των ΕΔΕΤ</p>	<p>© Περιγράφει την αυξανόμενη συνάφεια της ενσωμάτωσης των Ρομά στην Ατζέντα της ΕΕ και εξηγεί το υπάρχον πλαίσιο και τα μέσα που μπορούν να εφαρμοστούν στο τοπικό επίπεδο.</p> <p>© Αναδεικνύει τα προβλήματα και τις προκλήσεις των πολιτικών ενσωμάτωσης των Ρομά στο τοπικό επίπεδο και εξηγεί πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ΕΔΕΤ για να εφαρμοστούν πρωτοβουλίες που προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά σε τοπικό επίπεδο.</p> <p>© Παρουσιάζει επισκόπηση των πλεονεκτημάτων και της προστιθέμενης αξίας των πολιτικών ένταξης των Ρομά και δίνει παραδείγματα και καλές πρακτικές στο τοπικό επίπεδο.</p>
<p>Πώς να αντιμετωπιστούν βασικά θέματα</p>	<p>© Αναλύει τα εμπόδια που υπάρχουν στους δήμους για την πρόσβαση σε Διαρθρωτικά Ταμεία και δίνει πρακτικές συμβουλές για τον τρόπο αντιμετώπισης των .</p>
<p>Πώς να αναληφθούν πρωτοβουλίες</p>	<p>© Κάνει χρήσιμες προτάσεις για τον τρόπο ενημέρωσης, για τη δημιουργία εταιρικών στοιχείων και τη συμμετοχή στη διαδικασία σχεδιασμού των ΕΔΕΤ και άσκηση επιρροής σε αυτά.</p>
<p>Διερεύνηση ενδεχόμενων εναλλακτικών λύσεων</p>	<p>© Παρουσιάζει συγκεκριμένο παράδειγμα για τους τρόπους πρόσβασης του τοπικού επιπέδου στα Διαρθρωτικά Ταμεία – αυτά που πρέπει αλλά και αυτά που δεν πρέπει να γίνονται καθώς και πώς λειτουργούν τα Διαρθρωτικά Ταμεία στην πράξη .</p>

2. Τα βασικά μηνύματα και το κλειδί στην επιτυχία

Το κεφάλαιο αυτό περιγράφει τις κυριότερες ιδέες του οδηγού, αναφέρει περιληπτικά βασικά μηνύματα και πρακτικές συστάσεις για την εφαρμογή επιτυχημένων πολιτικών ένταξης των Ρομά στο τοπικό επίπεδο.

2.1 βασικά μηνύματα

Με βάση τις συστάσεις και τις πρακτικές προτάσεις που παρουσιάζονται σε αυτόν τον οδηγό, τα βασικά μηνύματα μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

Μήνυμα 1: Η ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ αποτελεί καθήκον των Οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Πάνω από όλα, είναι προς όφελος όλης της κοινότητας, όχι μόνο των Ρομά .

Θα πρέπει να θυμόμαστε :

- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υπάρχει πλαίσιο για τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (NRIS) που εμμένει σε δράσεις τοπικού επιπέδου.
- Η χώρα σας καλείται να εφαρμόζει μια Εθνική Στρατηγική Ένταξης των Ρομά η οποία προσδιορίζει δράσεις και εδαφικές περιοχές στις οποίες επικεντρώνεται.
- Με την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά όχι μόνο εξοικονομούνται πόροι και αποφεύγονται μελλοντικά προβλήματα και συγκρούσεις, αλλά επιτυγχάνονται και οικονομικά και κοινωνικά οφέλη για το σύνολο της κοινότητας.

Πρακτικές προτάσεις :

- Η ενσωμάτωση των Ρομά να αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα στην τοπική ατζέντα
- Να καθοριστεί πολιτική στρατηγική για την ενσωμάτωση των Ρομά με βάση την ακτινοσκόπηση της τοπικής κατάστασης
- Να εντοπιστούν σαφείς προτεραιότητες και στόχοι
- Να υπάρχει συμμετοχή και εξουσιοδότηση των Ρομά σε όλα τα στάδια των πρωτοβουλιών ένταξης των Ρομά
- Να μαθαίνουμε από τις εμπειρίες και να υπάρχει διασύνδεση με άλλα χωριά/ δήμους/ πόλεις

Μήνυμα 2: Οι Δήμοι μπορούν να επωφελούνται από τα ΕΔΕΤ για την ενσωμάτωση των Ρομά αναπτύσσοντας προγράμματα που αποσκοπούν κυρίως στην ένταξη των Ρομά ή αναπτύσσοντας προγράμματα που εστιάζουν σε περιοχές με υψηλή συγκέντρωση των Ρομά

Θα πρέπει να θυμόμαστε:

- Τώρα, η χώρα σας σχεδιάζει τις δράσεις της για την οικονομική περίοδο μέχρι το 2020.
- Το ΕΔΕΤ περιλαμβάνει στόχους που αφορούν στην εκπαίδευση, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη .
- Υπάρχει μια επενδυτική δραστηριότητα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που εστιάζει ειδικότερα στους Ρομά και στις περιθωριοποιημένες κοινότητες.
- Με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να αναλαμβάνουν ολοκληρωμένες δράσεις που στοχεύουν στην

εξάλειψη των διαχωρισμών για απομονωμένους οικισμούς με αποκλεισμούς όπου διαβιούν οι Ρομά.

Πρακτικές προτάσεις :

- Δείτε πως χρησιμοποιούνται τα ΕΔΕΤ στη χώρα σας
- Εντοπίστε τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΕΔΕΤ
- Επωφεληθείτε από ένα ευρύ φάσμα οργανώσεων που μπορούν να σας δώσουν πληροφορίες και συμβουλές για την υλοποίηση τοπικών δράσεων που αφορούν στην ένταξη των Ρομά και χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ.

Μήνυμα 3: Υπάρχουν διάφοροι τρόποι αντιμετώπισης των αναγκών των Ρομά μέσα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και διαφορετικές ανάγκες μπορούν να αντιμετωπιστούν από διαφορετικά Ταμεία.

Θα πρέπει να θυμόμαστε:

- Μπορείτε να έχετε πρόσβαση στα Ταμεία για προγράμματα που εστιάζουν στην ενσωμάτωση των Ρομά στους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της κοινωνικής ενσωμάτωσης και της καταπολέμησης των διακρίσεων .
- Μπορείτε να έχετε πρόσβαση στα Ταμεία για δράσεις σε εδαφικές περιοχές που διαβιούν οι Ρομά
- Μπορείτε να αναπτύσσετε τοπικές πρωτοβουλίες υπό την καθοδήγηση της κοινότητας με τη συμμετοχή τοπικών παραγόντων.
- Μπορείτε να έχετε πρόσβαση στα Ταμεία για ανάπτυξη ικανοτήτων και τεχνική βοήθεια.

Πρακτικές προτάσεις :

- Διερευνήστε και μελετήστε πιθανές εναλλακτικές και επιλέξτε την πλέον κατάλληλη με βάση τις συνθήκες στο χωριό/ την πόλη/ το δήμο σας.
- Μάθετε πως χειρίζονται οι άλλες πόλεις θέματα ενσωμάτωσης των Ρομά
- Μάθετε από τα μαθήματα που επισημαίνονται σε άλλες εκθέσεις και καλές πρακτικές

2.2 Κλειδί για την επιτυχία και πρακτικές συστάσεις

Με βάση τις συστάσεις και τις πρακτικές προτάσεις που παρουσιάζονται σε αυτόν τον οδηγό, επισημαίνεται ότι οι ακόλουθοι παράγοντες επιφέρουν θετικά αποτελέσματα στην επιτυχία των τοπικών προγραμμάτων ενσωμάτωσης των Ρομά :

1

Να έχετε επαρκή χρόνο για το σχεδιασμό και το μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο πρόγραμμα (πχ προγράμματα για 3-4 χρόνια μέχρι 7 ή και περισσότερα χρόνια) με στόχο την επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων διενεργώντας κατάλληλη διαγνωστική ανάλυση της κατάστασης και **θέτοντας μετρήσιμους δείκτες** σε νευραλγικούς τομείς που αφορούν στην ενσωμάτωση των Ρομά (δηλ. εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, στέγαση).

2

Συνδυάστε δράσεις που ανταποκρίνονται στις πολλαπλές διαστάσεις των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ρομά. Έτσι, πρέπει να εφαρμοστεί **μια ολοκληρωμένη προσέγγιση** (πχ ειδικά και προσαρμοσμένα προγράμματα εκπαίδευσης, απασχόλησης, υγείας και στέγασης σε συντονισμό με κοινωνικές και άλλες υπηρεσίες, επιμέρους προγράμματα).

3

Στηριχθείτε σε υπάρχουσες εμπειρίες που εγγυώνται τη συνέχιση και τη βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δράσεων.

4

Καθορίστε εντολές και αρμοδιότητες (με περιθώριο για κοινές ευθύνες) για το πρόγραμμα. Τα καθήκοντα ηγεσίας πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια .

5

Πρόσβαση στην απασχόληση και τη στέγαση είναι οι κεντρικοί οδηγοί των αστικών περιοχών (και για τους Ρομά μετανάστες) : η απασχόληση που συνδυάζεται με την κοινωνική στέγαση μπορεί να λειτουργεί ως αφετηρία που συμπληρώνεται με εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα (συμπεριλαμβανομένης συστηματικής υποστήριξης στα παιδιά των Ρομά για να εμποδιστεί η πρόωρη αποχώρηση από το σχολείο).

6

Ενεργό συμμετοχή και εξουσιοδότηση των Ρομά ξεκινώντας από τη φάση σχεδιασμού (συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής , της παρακολούθησης και της αξιολόγησης), και μέσα από διαμεσολαβητές των Ρομά. Εταιρικές σχέσεις πρέπει να συστήνονται με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών , ιδιαίτερα των οργανώσεων των Ρομά. Τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

7

Εξετάστε την ιδιαίτερη κατάσταση των Γυναικών Ρομά , ιδιαίτερα τις πολλαπλές μορφές διακρίσεων και ανισοτήτων μεταξύ των φύλων.

8

Βελτιώστε την τεχνογνωσία και την εξειδίκευση του προσωπικού σε τοπικό επίπεδο και αυξήστε την **ευαισθητοποίηση των πολιτικών και του κοινού** για τις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις.

- 9** Στοχεύστε στη **συμπερίληψη της διάστασης των θεμάτων Ρομά** σε γενικές πολιτικές (αποφεύγοντας ξεχωριστά ή παράλληλα προγράμματα). Οι βασικές υπηρεσίες πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των Ρομά.
- 10** Οι πρωτοβουλίες πρέπει να επιτυγχάνουν **«ρητή αλλά όχι αποκλειστική στόχευση»** που σημαίνει ότι θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένες και ανοιχτές στους Ρομά αλλά να περιλαμβάνουν επίσης και άλλους δυνητικούς δικαιούχους, ιδιαίτερα, τις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες.
- 11** Κινητοποιείτε για τα προγράμματα όλους τους υφιστάμενους πόρους (ανθρώπινους, θεσμικούς, οικονομικούς).

3. Ανάπτυξη τοπικών πολιτικών για τους Ρομά με την υποστήριξη των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων

Βασικές Ιδέες

- 1** Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες που διέπουν την ενσωμάτωση των Ρομά σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, και αποτελούν φυσικούς υποψήφιους για τη συμμετοχή σε ενέργειες που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ .
- 2** Τα νέα ΕΔΕΤ προβλέπουν την ενεργό συμμετοχή του τοπικού επιπέδου στο προγραμματισμό και την χρήση των Ταμείων καθώς και σε ειδικές μορφές δράσεων που είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες του τοπικού επιπέδου :
- © Οι Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τα όργανα που είναι πλησιέστερα στους πολίτες και πολλές από τις πιο σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν τους Ρομά λαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο, ειδικότερα σε σχέση με καθημερινά πρακτικά θέματα όπως θέματα υγείας, εκπαίδευσης, στέγασης και πρόνοιας. Ο ρόλος τους θα μπορούσε να οριστεί ως ρόλος «εγγύτητας»
 - © Είναι σημαντικοί πάροχοι, αν όχι οι βασικοί πάροχοι υπηρεσιών καθοριστικής σημασίας για την κοινότητα των Ρομα : κοινωνικές υπηρεσίες, στέγαση, υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευση, κοινωφελείς υπηρεσίες (πχ διάθεση νερού, απορριμμάτων, επίστρωση οδών, φωτισμός οδών)
 - © Φέρνουν σε επαφή ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων φορέων που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων και υπηρεσιών για τους Ρομά
 - © Συνήθως είναι η υπεύθυνη αρχή για το φυσικό και χωροταξικό σχεδιασμό όπου ενδέχεται να υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες σε οικιστικά θέματα
 - © Αποτελούν το σημείο εκκίνησης για τη συμμετοχή των κοινοτήτων των Ρομά σε τοπικές πολιτικές, στη δημοκρατική κοινωνία και στην ενεργό συμμετοχή στα κοινά, (σημείο εκκίνησης) ουσιαστικό για την κοινωνική ενσωμάτωση .

- © Συχνά εφαρμόζουν **υφιστάμενα εθνικά προγράμματα και στρατηγικές για την ενσωμάτωση των Ρομά** σύμφωνα με το επίπεδο των αρμοδιοτήτων τους κάτι που θα γίνεται σε μεγαλύτερο βαθμό στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Ένταξης των Ρομά. Οι εθνικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να παρέχουν υποστήριξη στο τοπικό επίπεδο για την υλοποίηση αυτών των σχεδίων.

3.1 Αύξηση της συνάφειας ενσωμάτωσης των Ρομά στην Ατζέντα της ΕΕ

3.1.1. Ανάγκη βελτίωσης της κοινωνικής κατάστασης των ρομά

Η βελτίωση της κοινωνικής κατάστασης των Ρομά δεν είναι μόνο θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αλληλεγγύης – **είναι και θέμα οικονομικό**. Οι Ρομά είναι η μεγαλύτερη μειονοτική ομάδα της ΕΕ, που αριθμεί 10 με 12 εκατομμύρια ανθρώπους. Η ομάδα αυτή είναι διασκορπισμένη σε όλη την Ευρωπαϊκή ήπειρο με μεγάλη συγκέντρωση στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Ο Πληθυσμός των Ρομά χαρακτηρίζεται από σημαντικό βαθμό ετερογένειας μεταξύ των κρατών αλλά και εντός αυτών, μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών, μεταξύ των πόλων/κωμοπόλεων και εντός αυτών. Παρά την πολυμορφία και με εξαίρεση συγκεκριμένων ομάδων Ρομά και μεμονωμένων περιπτώσεων, **πολύ μεγάλο ποσοστό των Ρομά πλήττονται από μεγάλη φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό**, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες.

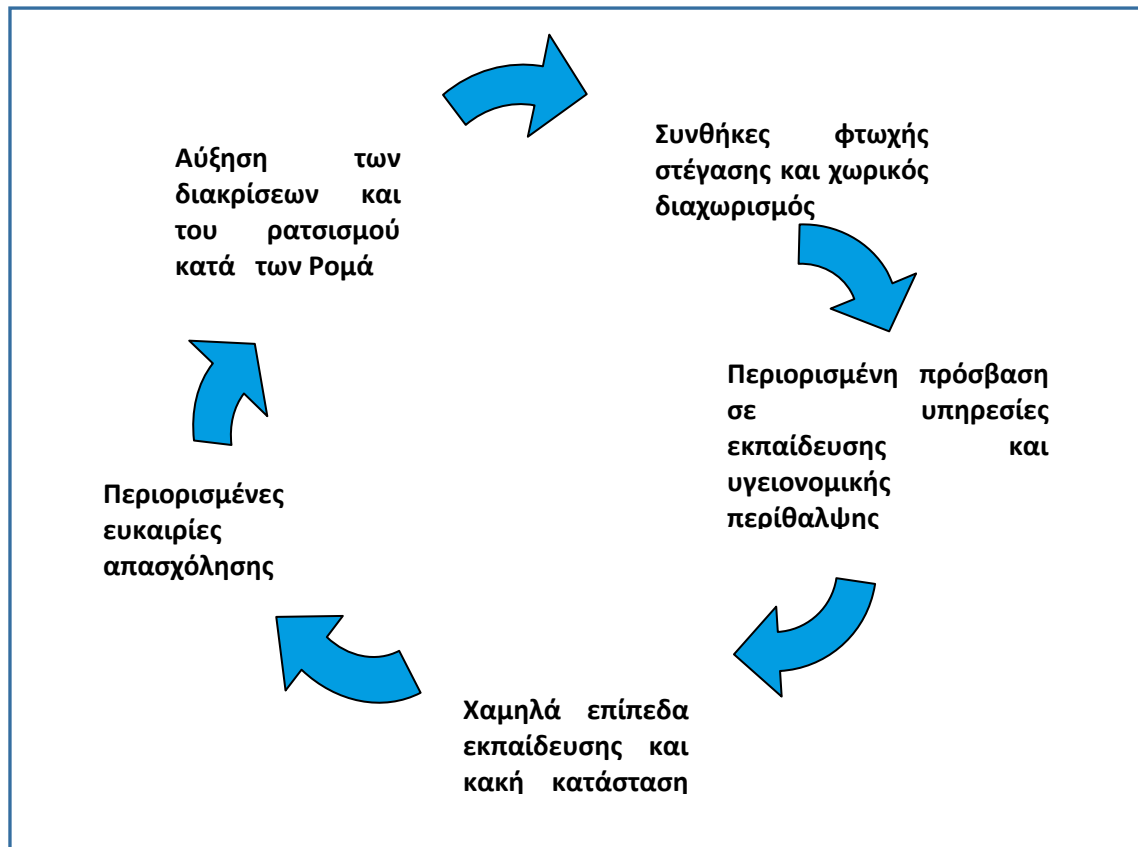
Εκτιμάται ότι το 90% των Ρομά σε αυτά τα Κράτη Μέλη με μεγάλο πληθυσμό Ρομά διαβιούν ζουν υπό συνθήκες φτώχειας ή κινδυνεύουν από τη φτώχεια, ενώ σχεδόν το 80% των Ρομά βιώνουν σοβαρή υλική υστέρηση.

Οι Ρομά αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που εκδηλώνονται με :

- Χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης
- Υψηλή ανεργία και πρόσκαιρες θέσεις εργασίας
- Ανεπαρκή στέγαση ή έλλειψη στέγασης
- Κακή κατάσταση υγείας
- Αρνητική κοινωνική εικόνα και διακρίσεις ως προς την εθνικότητα

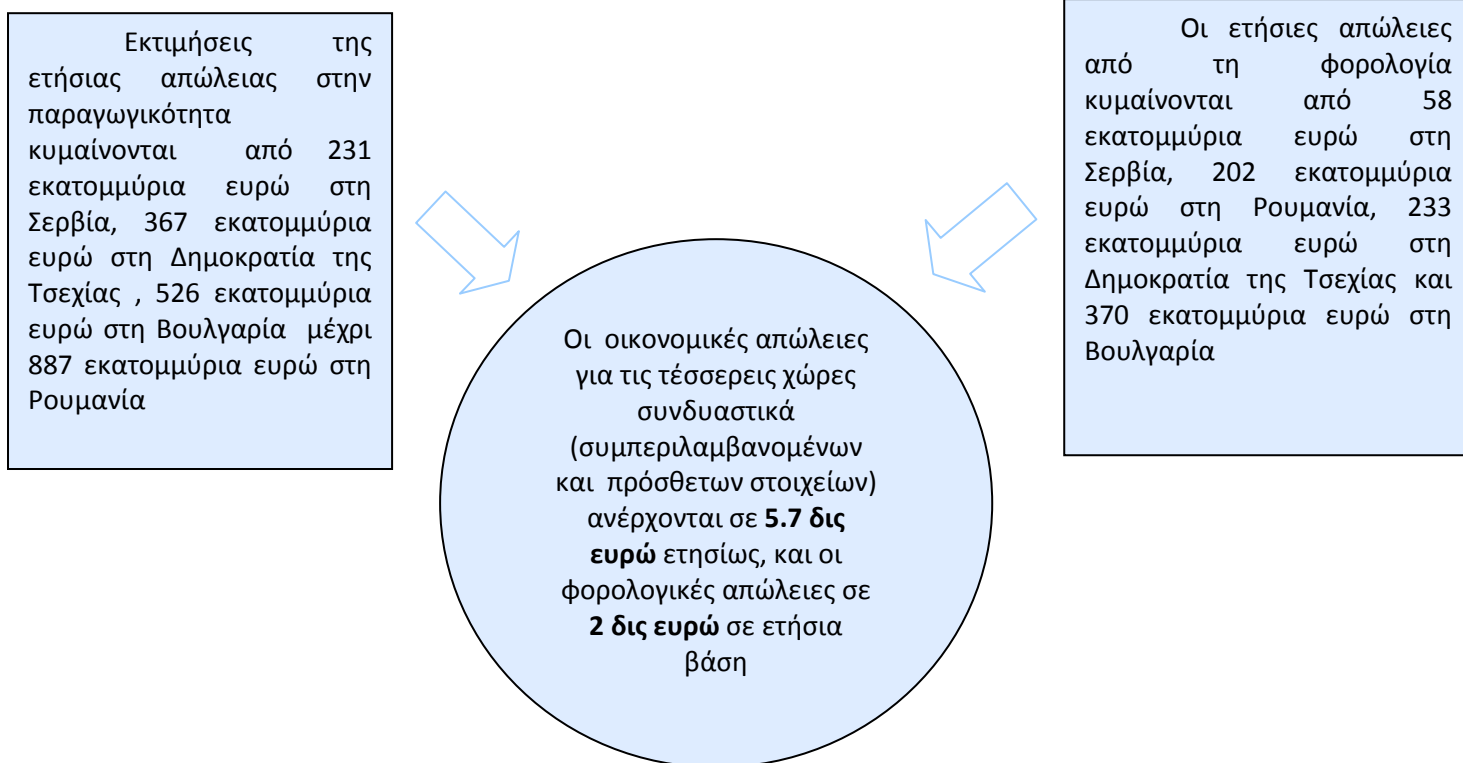
Το κενό ανάμεσα στις κοινότητες των Ρομά και στην πλειονότητα του πληθυσμού έχει αυξηθεί σημαντικά σε πολλές χώρες τις δυο τελευταίες δεκαετίες. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται περαιτέρω λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και της ανάπτυξης ρατσιστικών κινημάτων και ομιλιών και αυξάνει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι δήμοι ως προς τη διαχείριση της πολυμορφίας και την επίτευξη κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Ο φαύλος κύκλος του Αποκλεισμού των Ρομά

Επιπροσθέτως, αξίζει να τονίσουμε το οικονομικό κόστος από τον αποκλεισμό των Ρομά. Καθώς η μεγάλη πλειονότητα των Ρομά που είναι σε ηλικία εργασίας στερείται επαρκούς μόρφωσης έχει περιορισμένη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Ως αποτέλεσμα, οι Ευρωπαϊκές χώρες χάνουν κάθε χρόνο εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ στην παραγωγικότητα και από την φορολογία. Επιπλέον, σε πολλές χώρες οι στόχοι της Ευρώπης 2020 που αφορούν στην απασχόληση, την εκπαίδευση και την κοινωνική ενσωμάτωση δεν θα επιτευχθούν αν δεν υπάρξει ουσιαστική πρόοδος στην ένταξη των Ρομά.

Οικονομικό κόστος από τον αποκλεισμό των Ρομά

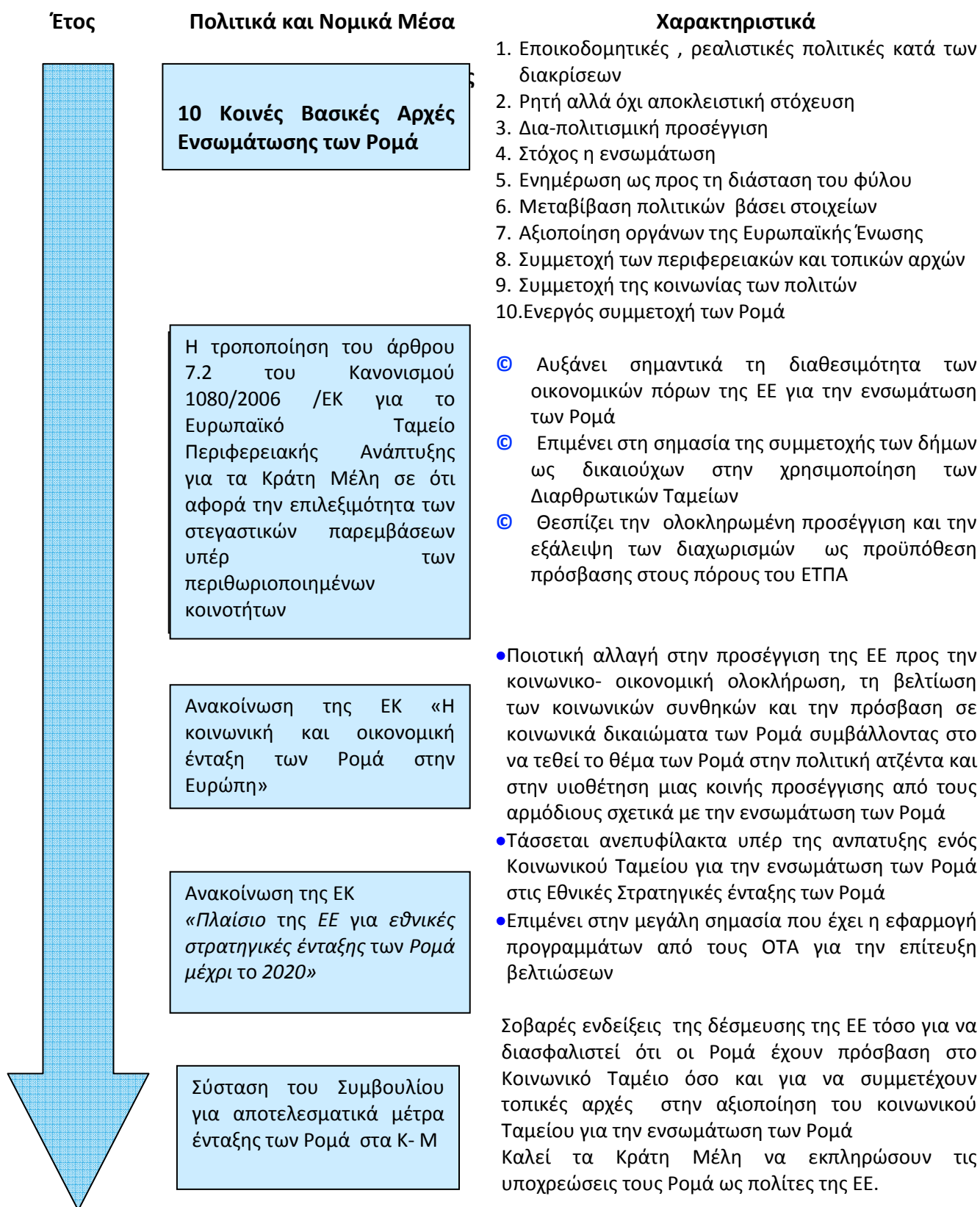

Source: World Bank "Economic Costs of Roma Exclusion":

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/ECAEXT/EXTROMA/0,,contentMDK:22526807~pagePK:64168445~piPK:64168309~theSitePK:615987,00.html>

3.1.2. Ένα θετικό πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Πολιτικών για τους Ρομά

Αναμφίβολα, τα θέματα των Ρομά έχουν αποκτήσει τεράστια σημασία στην ατζέντα της ΕΕ τα τελευταία χρόνια. Οι παρακάτω εξελίξεις έχουν συμβάλει στη διαμόρφωση ενός θετικού πλαισίου πολιτικών για τους Ρομά στην ΕΕ :

3.2. Οι Ρομά σε τοπικό επίπεδο: βασικά προβλήματα και προκλήσεις

Οι περισσότερες προκλήσεις που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά πρέπει να αντιμετωπιστούν σε εθνικό επίπεδο καθώς σε αυτό το επίπεδο διοίκησης ζουν οι Ρομά. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πληθυσμός των Ρομά σε τοπικό επίπεδο σχετίζονται άμεσα με τις συνθήκες διαβίωσης. Η κάτωθι κατηγοριοποίηση δεν καλύπτει το πλήρες φάσμα ούτε και γενικεύει τις καταστάσεις που βιώνουν οι Ρομά που ζουν την Ευρώπη. Ωστόσο, οι διαφορετικές καταστάσεις αναφέρονται στις πιο συχνές συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού των Ρομά που μπορούν να παρατηρηθούν σε όλη την ΕΕ και ως εκ τούτου δίνουν μια εικόνα των προβλημάτων και των προκλήσεων που αντιμετωπίζονται σε τοπικό επίπεδο :

Οι πλέον συχνές καταστάσεις που βιώνουν οι Ρομά στην Ευρώπη σε τοπικό επίπεδο¹

Κατάσταση 1: Οι κοινότητες των Ρομά που διαβιούν σε ενταγμένες αστικές και προαστικές γειτονιές

Χαρακτηριστικά	Δυναμικές & Τάσεις	Συνήθης στην
<ul style="list-style-type: none"> • Πυκνο-κατοικημένες περιοχές πόλεων, συνήθως σε γειτονιές κατώτερου- μεσαίου επιπέδου ή γειτονιές της εργατικής τάξης. • Ρομά που ζουν μαζί με τον υπόλοιπο πληθυσμό συχνά με άλλες μειονότητες/ μετανάστες . • ενταγμένοι σε διαδικασία κοινωνικό οικονομικής ένταξης αλλά με μεγαλύτερο κίνδυνο αποκλεισμού σε σχέση με τους γείτονες τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η υψηλή φυσική συγκέντρωση των Ρομά τείνει να παρεμποδίζει την ένταξη ενώ η κατανομή τη διευκολύνει. • Η συγκέντρωση μπορεί συχνά να προκληθεί από “μετανάστευση των λευκών”. • Η συγκέντρωση στέγασης έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στις δημόσιες υπηρεσίες, ιδιαίτερα στα σχολεία (υψηλότερα ποσοστά γεννήσεων). • οι δημόσιες επενδύσεις υποδομών (π.χ. ποιότητα κοινωνικής στέγασης) σημαντικές για θετικές αλλαγές. • οι συμμετοχικές διαδικασίες (εμπλοκή των συλλόγων των Ρομά) επιταχύνουν την ενσωμάτωση • η πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες είναι σημαντική για την ένταξη . 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνθέστερη στην Ισπανία . • Επίσης συχνή στην κεντρική Ευρώπη (Ουγγαρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Σλοβακία) καθώς και στην Πολωνία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία

Κατάσταση 2: Οι κοινότητες των Ρομά που διαβιούν σε ξεχωριστές αστικές και προαστικές γειτονιές

Χαρακτηριστικά	Δυναμικές & Τάσεις	Συνήθης στην
<ul style="list-style-type: none"> • υποβαθμισμένες αστικές και προαστικές γειτονιές, • με χωρική απομόνωση, παραγκουπόλεις, οικισμοί ή στέγαση σε ημι- αστικές περιοχές • Συγκέντρωση εθνικών ομάδων (αποκλειστικά Ρομά), υψηλά επίπεδα φτώχειας και στέρησης • που ορισμένες φορές διαβιούν εκεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, ορισμένες φορές έχουμε ως αποτέλεσμα τη μετανάστευση από την ύπαιθρο στις πόλεις, ορισμένες φορές καταλήφθηκαν μετά την κατάρρευση του Σοβιετικού μπλοκ (συνέπεια της επανεγκατάστασης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη μέτρων που αποκοπούν στη βελτίωση της φυσικής ή κοινωνικής προσβασιμότητας,, έλλειψη υποδομών (επιδείνωση με την πάροδο του χρόνου), στέγαση χαμηλής ποιότητας • Συμβολικά και φυσικά σύνορα • Στιγματισμός : μικρή ελκυστικότητα για ιδιωτικές επενδύσεις, μη ελκυστικό για επαγγελματίες δημοσίων υπηρεσιών • (κυρίως οι έχοντες πολλά προσόντα & οι πλέον σημαντικοί για τη βελτίωση των κοινωνικό- οικονομικών συνθηκών), αυτό-στιγματισμός • (περιορίζει τις προσδοκίες για βελτιώσεις) • Δημόσια εγκατάλειψη, δεν αποτελεί προτεραιότητα για τους τοπικούς πολιτικούς, συνήθης φρασεολογία «δεν θέλουν να ενταχθούν», επηρεάζει το μειωμένο ενδιαφέρον και το συμβιβασμό των Ρομά στο να φροντίζουν δημόσια και ιδιωτικά αγαθά • εθνική/εθνοτική συγκέντρωση, «μετανάστευση λευκών». 	<ul style="list-style-type: none"> • Δημοκρατία της Σλοβακίας • Δημοκρατία της Τσεχίας • Ουγγαρία • Ρουμανία • Βουλγαρία • Ελλάδα • Ισπανία • Πορτογαλία • Ιταλία • Γαλλία • αλλά παραδείγματα υπάρχουν σε όλες τις χώρες της ΕΕ

¹ Αναπαραγωγή από “What works for Roma inclusion in the EU. Policies and model approaches.” EC DG Justice, http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/whatworksfor_romainclusion_en.pdf

Κατάσταση 3: Οι κοινότητες των Ρομά που διαβιούν σε διαχωρισμένους αγροτικούς οικισμούς

Χαρακτηριστικά	Δυναμικές & Τάσεις	Συνήθης στην
<ul style="list-style-type: none"> • Ξεχωριστοί αγροτικοί οικισμοί , απομονωμένοι από τις πόλεις και τα χωριά ή κοντά σε αυτά , εξαθλίωση • Σε ορισμένες χώρες (Σλοβακία, Ρουμανία, Ουγγαρία) «διαχωρισμένα χωριά», γκετοποιημένα , υψηλός κίνδυνος κοινωνικο- οικονομικού αποκλεισμού • Πολλοί έχουν δημιουργηθεί στις αρχές της δεκαετίας του 1950, αλλά και σε πολλές άλλες πρόσφατα • Έλλειψη βασικών υποδομών & πρόσβασης σε υπηρεσίες • Έλλειψη πρόσβασης σε παραγωγικούς πόρους (γη, κεφάλαιο κινήσεως)που απαιτούνται για τη γεωργία συντήρησης: απουσία τροφής και μέσων θέρμανσης . Charakteristika 	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά γεννήσεων , γάμοι σε μικρή ηλικία κλπ: • Επέκταση καταυλισμών , αυξημένη ανισότητα μεταξύ Ρομά και μη –Ρομά. • Επιδεινούμενη έλλειψη βασικών καταναλωτικών αγαθών και οικονομικών ευκαιριών. • Μεγάλη φτώχεια και υψηλά επίπεδα εξάρτησης από παροχές κοινωνικής πρόνοιας, παγίδα χρεών, διάφορες μορφές εκμετάλλευσης. • Νομική ανασφάλεια : δεν υπάρχουν δικαιώματα ιδιοκτησίας • (άρνηση παροχής δημόσιων υπηρεσιών) • Αυξημένη μετανάστευση: σε πόλεις, σε άλλες χώρες (ΕΕ-15). 	<ul style="list-style-type: none"> • Σλοβακία: 25% των Ρομά • Ρουμανία : 40.5%-65% • Ουγγαρία : 44%-60% • Βουλγαρία : 43-48% • Περιοχή συνόρων: Ουγγαρία-Σλοβακία , • Ρουμανία- Σερβία, Ρουμανία-Ουγγαρία . • Ελλάδα: 25% • Πορτογαλία : Αλγκάρβε

Κατάσταση 4: Μετανάστες Ρομά και Ρομά-υπήκοοι της ΕΕ οι οποίοι μετακινούνται εντός των 15 Κρατών Μελών της ΕΕ

Χαρακτηριστικά	Δυναμικές & Τάσεις	Συνήθης στην
<ul style="list-style-type: none"> • Μετανάστες βραχείας και μέσης διάρκειας (από Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Δημοκρατίες της Σλοβακίας και Τσεχίας) κυρίως στις 15-ΕΕ. • Παράγοντες που ωθούν στη φυγή : φτώχεια, αντιμετώπιση ρατσισμού, διακρίσεων και βίας • Παράγοντες προσέλκυσης : κυκλικές μορφές (μετανάστευσης), αναζήτηση πιο σταθερής εργασίας/δημοσίων υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας, φίλων & οικογένειας στις χώρες προορισμού, λιγότερες διακρίσεις σε βάρος των Ρομά • Καθεστώς: έλλειψη πλήρους ιθαγένειας (εθνική μειονότητα), πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο, • Δεν έχουν άδεια διαμονής 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη προβολή/ σημασία στην πολιτική ατζέντα: χειρότερες αντιλήψεις του κόσμου για τους Ρομά , διπλωματικές εντάσεις σε θέματα των Ρομά, τροφοδότηση ρατσιστικού πολιτικού λόγου • Γενικευμένη σύγχυση και ανεπάρκεια των τακτικών μηχανισμών • Αύξηση εχθρότητας και προσέγγιση δημόσιας τάξης • Αύξηση του φαύλου κύκλου του αποκλεισμού και των διακρίσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Στη δεκαετία του 1990: μετανάστευση στην Ιταλία , • Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία ,Βέλγιο • Πρόσφατα στις 15 της ΕΕ, καθώς και σε περιφερειακές χώρες: Ιρλανδία, Ισπανία, Πορτογαλία, σε μικρότερο βαθμό στις Σκανδιναβικές χώρες

Κατάσταση 5: Ρομά Ταξιδευτές και τρόποι ζωής (με μερική) κινητικότητα

Χαρακτηριστικά	Δυναμικές & Τάσεις	Συνήθης στην
<ul style="list-style-type: none"> • Τείνουν να ζουν σε ξεχωριστά μέρη (καταυλισμοί, κλπ), που βρίσκονται σε απόσταση από την πλειονότητα του πληθυσμού, συνήθως κτίζονται από τις τοπικές αρχές, μερικές φορές ενοικιάζεται γη στην οποία μεγάλες οικογένειες εγκαθιστούν κινητές κατοικίες • Η κινητικότητα είναι σπάνια το χειμώνα και αυξάνει το καλοκαίρι Characteristika 	<ul style="list-style-type: none"> • Μαζικά όχι πολύ συνήθης πλέον (μέσα του 20^{ου} αιώνα) • Ιστορικές δυσκολίες από τα κράτη να αποδεχτούν αυτόν τον τρόπο ζωής, παρανόηση των αιτιών εκ μέρους του πληθυσμού. • Η ζωή με κινητικότητα θέτει πολλά διοικητικά προβλήματα για τους δημόσιους φορείς (πρόσβαση σε υπηρεσίες): • Αυξημένες αντιπαραθέσεις με τις αρχές, διακρίσεις. • Το караβάνι αναγνωρίζεται ως μορφή/ μέσο στέγασης (σε ορισμένες χώρες), περιορισμένος ο διαθέσιμος χώρος, οι τοπικές αρχές συχνά τους αγνοούν για να μειώνονται οι πιέσεις από τους πολίτες 	<ul style="list-style-type: none"> • Συχνό φαινόμενο στο παρελθόν • Εξακολουθεί στην δυτική και βόρεια Ευρώπη: Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, • Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία, σε ορισμένο βαθμό στις Σκανδιναβικές Χώρες & στην Ολλανδία Trends2011

3.3.Σύνδεση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με τους Ρομά

3.3.1 Πως λειτουργούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) είναι σημαντικό οικονομικό εργαλείο στην εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά .

Οι 11 θεματικοί στόχοι των ΕΔΕΤ

1. Ενίσχυση της έρευνας, τεχνολογική εξέλιξη, και καινοτομία	2. Αύξηση της πρόσβασης σε τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών και αξιοποίηση αυτών	3. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
--	---	--

4. Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλής κατανάλωσης σε άνθρακα σε όλους τους τομείς	5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και πρόληψη κινδύνων	6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	7. Προώθηση της βιώσιμης μεταφοράς και εξάλειψη στενωπών σε βασικές δικτυακές υποδομές
--	--	---	--

8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	9. Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και καταπολέμηση της φτώχειας	10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και την δια βίου μάθηση	11. Αύξηση θεσμικών ικανοτήτων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση
--	--	--	--

Πολλά Ταμεία λειτουργούν συμπληρωματικά

Οι κανονισμοί των δυο συγκεκριμένων ΕΔΕΤ αφορούν στην ένταξη των πληθυσμών των Ρομά :

- © **Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** αποσκοπεί στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην ΕΕ διορθώνοντας ανισότητες μεταξύ των περιφερειών. Το ΕΤΠΑ υποστηρίζει την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη ώστε να συμβάλλει σε όλους του θεματικούς στόχους . Συχνά χρησιμοποιείται για «δύσκολα/ σκληρά » προγράμματα και υποδομές, όπως δρόμοι, γέφυρες, σιδηρόδρομοι κλπ και, την προσεχή περίοδο για υποστήριξη της καινοτομίας καθώς και προώθηση οικονομίας με χαμηλή κατανάλωση άνθρακα. Ωστόσο, πρέπει και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κοινωνικές υποδομές (κοινωνικές και κοινοτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες γειτονίας, ανάπτυξη της κοινότητας και στέγαση στην περίπτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων).
- © **Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)** είναι το βασικό οικονομικό όργανο της ΕΕ για επένδυση στον άνθρωπο . Αυξάνει τις ευκαιρίες απασχόλησης στους Ευρωπαίους πολίτες, προωθεί την καλύτερη εκπαίδευση και βελτιώνει την κατάσταση των πιο ευάλωτων ατόμων που αντιμετωπίζουν τον

κίνδυνο της φτώχειας. Εστιάζει στους 4 τελευταίους θεματικούς στόχους (8-11). Δίνει ιδιαίτερη προτεραιότητα για επενδύσεις που αφορούν στους Ρομά.

Επιπλέον, το *Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης* (Ε.Γ.Τ.Α.Α.) αποσκοπεί στην υποστήριξη αγροτικών περιοχών με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού και του δασικού τομέα, με τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου και με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αγροτικές περιοχές καθώς και με την ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας. Όπως περιγράφεται στο παραπάνω κεφάλαιο, πολλοί Ρομά, ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες, ζουν σε αγροτικές περιοχές και έχουν κακή ποιότητα ζωής. Το Ταμείο αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει μειονεκτικές μικρο-περιφέρειες με αγροτικούς οικισμούς των Ρομά.

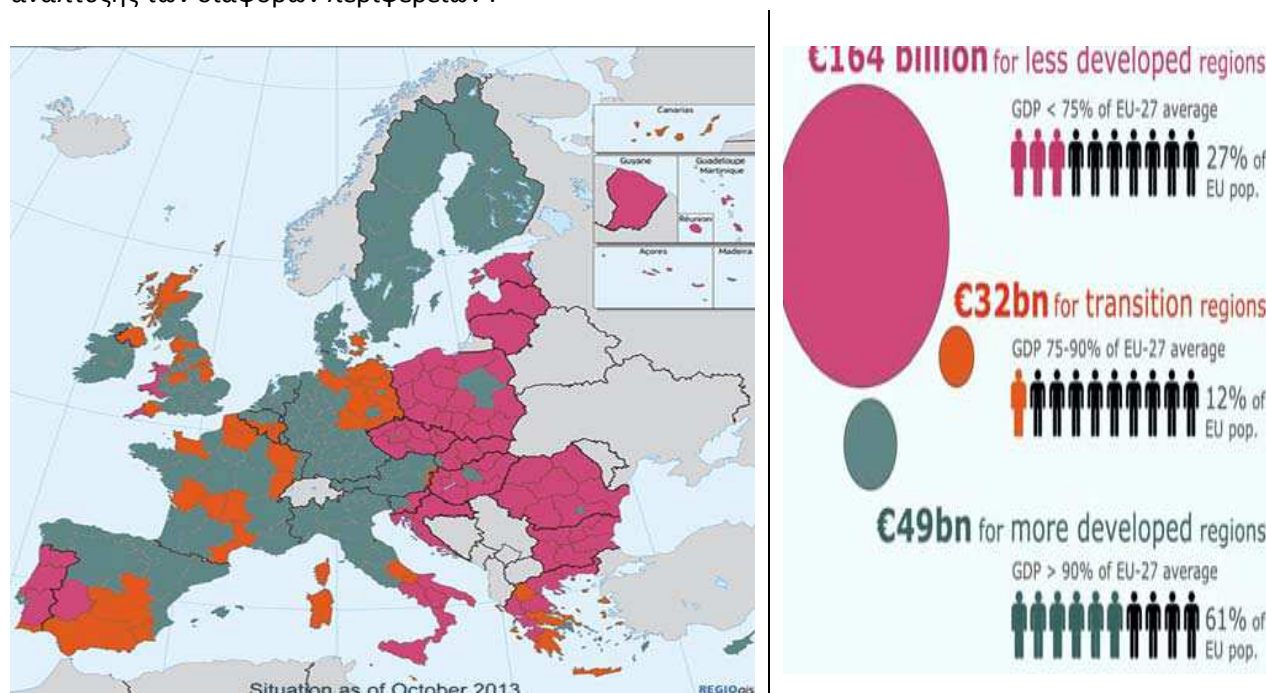
Χορήγηση πόρων από τα ΕΔΕΤ

Οι πόροι από τα ΕΔΕΤ χορηγούνται στα Κράτη Μέλη μετά από διμερείς διαπραγματεύσεις με την ΕΚ στην αρχή κάθε επταετούς προγραμματικής περιόδου, ή του –πολυετούς Οικονομικού Πλαισίου – το ισχύον είναι 2014-2020. Ενώ είναι χρήματα της ΕΕ, τα ΕΔΕΤ ανήκουν στην αρμοδιότητα των Κρατών Μελών και των περιφερειακών τους αρχών, που πρέπει να διαχειριστούν αυτούς τους προϋπολογισμούς με βάση τις αντίστοιχες Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης, οι οποίες περιλαμβάνουν σειρά Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Ανήκει στην αρμοδιότητα του Κράτους Μέλους να χορηγεί πόρους από τα ΕΔΕΤ μέσω των επονομαζόμενων Αρχών Διαχείρισης, οι οποίες ορίζονται ως «εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που ορίζεται από το Κράτος Μέλος για τη διαχείριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων». Η ίδια Αρχή Διαχείρισης μπορεί να διαχειρίζεται Επιχειρησιακά Προγράμματα περισσότερα του ενός.

Επίπεδα χρηματοδότησης και γεωγραφική κάλυψη

Με βάση την Πολιτική Συνοχής θα διατεθούν 325 δις ευρώ (μέσω των ΕΔΕΤ) για την επερχόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020. Τα επίπεδα επενδύσεων από τα ΕΔΕΤ εξαρτώνται από το επίπεδο ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών:

Συγχρηματοδότηση

Το επίπεδο συγχρηματοδότησης ποικίλλει και εξαρτάται από τις περιοχές: για παράδειγμα, οι πιο ανεπτυγμένες περιοχές πρέπει συνήθως να συγχρηματοδοτούν το 50%, οι περιοχές μεταβατικής στήριξης συνήθως μέχρι το 40% και οι λιγότερο ανεπτυγμένες το 20%.

3.3.2 Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία σε τοπικό επίπεδο

Η νέα προγραμματική περίοδος 2014-2020 των ΕΔΕΤ ενισχύει την τοπική διάσταση σε διάφορους τομείς :

Κατανομή των ΕΔΕΤ ανά εδαφικές περιοχές :

- Η παραπάνω γεωγραφική κατανομή της χρηματοδότησης των ΕΔΕΤ αντιπροσωπεύει την εδαφική ιεράρχηση των επενδυτικών στόχων στις διάφορες περιοχές. Επίσης αναδεικνύει με σαφήνεια τη σημασία του τοπικού επιπέδου ως προς την εγγύηση επίτευξης των στόχων.

Ενίσχυση του τοπικού επιπέδου σε ένα πλαίσιο πολύ-επίπεδης διακυβέρνησης:

- Κατά τη διαδικασία προγραμματισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων από τα Κράτη Μέλη το τοπικό επίπεδο παίζει σημαντικό ρόλο για τις Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα .

Η τοπική προοπτική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων :

- Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα πρέπει να περιλαμβάνουν συγκεκριμένους επενδυτικού στόχους που πρέπει να επιτευχθούν σε συγκεκριμένους τομείς και κατά συνέπεια απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ του τοπικού επιπέδου, τόσο στη διαδικασία σχεδιασμού όσο και στη διαδικασία εφαρμογής.

Ώθηση σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση εδαφικής ανάπτυξης :

- Οι νέοι κανονισμοί των ΕΔΕΤ αναφέρουν ότι οι Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα που διασφαλίζουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην αξιοποίηση των ταμείων για εδαφική ανάπτυξη με ειδική εστίαση σε γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή σε ομάδες -στόχο με μεγαλύτερο κίνδυνο διακρίσεων ή αποκλεισμού.

Ενίσχυση της συμμετοχικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο:

- Το τοπικό επίπεδο ενισχύεται σημαντικά στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτική Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) με εστίαση στην ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών που απαιτεί την ενεργό συμμετοχή του τοπικού επιπέδου .

Νέος μηχανισμός εφαρμογής για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε τοπικό επίπεδο :

- Για την προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης από εδαφικής πλευράς, οι νέοι κανονισμοί προβλέπουν δυο μηχανισμούς που διευκολύνουν την συμμετοχή του τοπικού επιπέδου: πρωτοβουλίες που καθοδηγούνται από την κοινότητα και ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις. Και οι δυο μηχανισμοί απαιτούν τη σύγκλιση των τοπικών φορέων και κοινοτήτων στην εφαρμογή των προγραμμάτων.

Προϋποθέσεις με εδαφική προοπτική:

- Οι προϋποθέσεις είναι απαιτήσεις που πρέπει να καλύπτονται για την πρόσβαση στα ταμεία και την ανάπτυξη προγραμμάτων. Κάθε μια από τις προϋποθέσεις ορίζει κριτήρια συμμόρφωσης – πολλά από αυτά αναφέρονται στο τοπικό επίπεδο .

3.3.3 Πως συνδέονται τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία με τους Ρομά;

Ο υπ. Αριθμ.9 στόχος των ΕΔΕΤ που περιγράφεται παραπάνω αποσκοπεί συγκεκριμένα στην προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και στην καταπολέμηση της φτώχειας. Παρουσιάζεται στις 6 επενδυτικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που αναφέρονται στο στόχο 9. Όλες αυτές οι επενδυτικές προτεραιότητες μπορούν να συνδέονται με την ενσωμάτωση του πληθυσμού των Ρομά, ενώ η δεύτερη εστιάζει ρητώς στους Ρομά.

Ο υπ. αριθμ.9 στόχος των ΕΔΕΤ : Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και καταπολέμηση της φτώχειας

Επενδυτικές Προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου	
Στόχος 9 των ΕΔΕΤ	
1.	Ενεργός ενσωμάτωση
2.	Ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως είναι οι Ρομά
3.	Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
4.	Ενίσχυση της πρόσβασης σε υπηρεσίες οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος
5.	Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
6.	Τοπικές αναπτυξιακές στρατηγικές που καθοδηγούνται από τις κοινότητες

Όπως περιγράφεται παραπάνω, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο περιλαμβάνει επενδυτική προτεραιότητα που αναφέρεται συγκεκριμένα στους Ρομά: « **Ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως είναι οι Ρομά**». Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι ως εκ τούτου το ιδανικό ΕΔΕΤ για τη χρηματοδότηση δράσεων που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά.

Επιπλέον, αυτή η επενδυτική προτεραιότητα του ΕΚΤ μπορεί να συμπληρωθεί από τις ακόλουθες **επενδυτικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**:

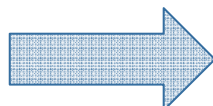
- ⓐ Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και σε κοινωνικές υποδομές για τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και σε κοινωνικές υπηρεσίες
- ⓑ Υποστήριξη για φυσική και οικονομική αναγέννηση των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων που υστερούν και χρήζουν βοήθειας

Συγκεκριμένες επενδυτικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης που στοχεύουν στους Ρομά

Επενδυτική Προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου

Ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως είναι οι Ρομά

Μπορεί να συμπληρώνεται με

Επενδυτικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και σε κοινωνικές υποδομές για τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και σε κοινωνικές υπηρεσίες

Υποστήριξη για φυσική και οικονομική αναγέννηση των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων που υστερούν και χρήζουν βοήθειας

Δυνητικές δράσεις με βάση την επενδυτική προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (που μπορεί να συμπληρώνεται με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης) :

- © Ολοκληρωμένοι δρόμοι προς την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της εξατομικευμένης υποστήριξης, της παροχής συμβουλών, της καθοδήγησης και πρόσβασης σε γενική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.
- © Πρόσβαση σε υπηρεσίες, ιδιαίτερα σε κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και σε υγειονομικές υπηρεσίες
- © Εξάλειψη του διαχωρισμού στην εκπαίδευση, προώθηση της εκπαίδευσης πρώιμης ηλικίας, καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και διασφάλιση επιτυχημένης μετάβασης από το σχολείο στην απασχόληση.
- © Μέτρα αντιμετώπισης προκαταλήψεων και διακρίσεων.
- © Υποστήριξη για φυσική και οικονομική αναγέννηση των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων που υστερούν και έχουν Ρομά, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων όπου η κοινωνική στέγαση συνοδεύεται από παρεμβάσεις στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και από υγειονομικές και αθλητικές εγκαταστάσεις για τους κατοίκους της περιοχής. (ΕΤΠΑ)

! Ωστόσο, αξίζει να θυμόμαστε ότι, αν και υπάρχει μια συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου που εστιάζει στην κοινότητα των Ρομά (υπό τον θεματικό στόχο 9 των ΕΔΕΤ) υπάρχουν πολλές **δυνατότητες για να συμπεριληφθούν οι Ρομά ως δικαιούχοι των άλλων θεματικών στόχων των ΕΔΕΤ, ιδιαίτερα ως δικαιούχοι των στόχων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων τους**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί

Οι σημαντικότερες επενδυτικές προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου υπό τους θεματικούς στόχους 8,10 και 11 των ΕΔΕΤ

Στόχος 8 του ΕΚΤ : Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	Στόχος 10 του ΕΚΤ : Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και την δια βίου μάθηση	Στόχος 11 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου : Αύξηση θεσμικών ικανοτήτων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση
<p>Πρόσβαση στην απασχόληση για όσους αναζητούν εργασία & τα ανενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών ευκαιριών απασχόλησης & υποστήριξη της διακίνησης των εργαζομένων</p>	<p>Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και προώθηση ίσων δυνατοτήτων πρόσβασης σε καλής ποιότητας προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση</p>	<p>Επένδυση στη θεσμική ικανότητα & στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών με σκοπό τις μεταρρυθμίσεις, τη βελτίωση της νομοθεσίας και τη σωστή διακυβέρνηση < μόνο στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες></p>
<p>Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων που δεν έχουν απασχόληση, εκπαίδευση ή επιμόρφωση</p>	<p>Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και του ανοικτού πνεύματος στην τριτοβάθμια & ισότιμη εκπαίδευση με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής & τη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης</p>	<p>Ανάπτυξη ικανοτήτων για ενδιαφερόμενα μέρη που καταθέτουν πολιτικές απασχόλησης, εκπαίδευσης & κοινωνικές πολιτικές & τομεακά & εδαφικά σύμφωνα με σκοπό την κινητοποίηση για μεταρρυθμίσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p>
<p>Αυτό-απασχόληση, επιχειρηματικότητα & ίδρυση επιχειρήσεων</p>	<p>Ενίσχυση της πρόσβασης στη δια βίου μάθηση, αναβάθμιση των δεξιοτήτων & ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού & αύξηση της συνάφειας της αγοράς εργασίας με τα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά συστήματα</p>	
<p>Ισότητα μεταξύ ανδρών & γυναικών & συμφιλίωση μεταξύ εργασίας και ιδιωτικής ζωής</p>		
<p>Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή</p>		

3.3.4 Ποιες είναι οι προστιθέμενες αξίες από την υλοποίηση των ΕΔΕΤ για την ενσωμάτωση των Ρομά;

Η αξιοποίηση των ΕΔΕΤ για τους Ρομά αποτελεί ισχυρό οικονομικό εργαλείο για την αποτελεσματική εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης για τους Ρομά :

Βιώσιμα μακροπρόθεσμα προγράμματα	Το πρόγραμμα ενσωμάτωσης των Ρομά πρέπει να έχει μακροπρόθεσμη και βιώσιμη θεώρηση. Τα προγράμματα ενσωμάτωσης των Ρομά τα χρηματοδοτούμενα από τα ΕΔΕΤ μπορούν λοιπόν να αναπτύσσονται για διάρκεια μέχρι 7 έτη
Ισχυρή οικονομική υποστήριξη	Η προϋπόθεση συγχρηματοδότησης που θέτουν τα ΕΔΕΤ ενθαρρύνει τη ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών
Δυνατότητα συνδυασμού δράσεων σε διάφορα επίπεδα με ολιστική αντίληψη	Δράσεις που υλοποιούνται ταυτόχρονα σε εθνικό (πολιτικές) και τοπικό (το επίπεδο της βάσης) έχουν σημαντικό αντίκτυπο : <ul style="list-style-type: none"> • ΕΚ ΤΩΝ ΑΝΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΑΤΩ-ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΝΩ :τα ΕΔΕΤ επιτρέπουν την εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο που λαμβάνει υπόψη την κοινοτική ολιστική προσέγγιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής • Τοπικό – εθνικό επίπεδο : ένταξη των διαφόρων

	<p>επιπέδων στη χάραξη και εφαρμογή πολιτικών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίπεδο των πολιτών –στρατηγικές: υπάρχει η δυνατότητα να εργαστούμε όχι μόνο με την κοινότητα των Ρομά αλλά και με την κοινωνία γενικά ώστε το πρόγραμμα και οι δράσεις να είναι προς το συμφέρον όλης της κοινότητας.
Δυνατότητα για ισχυρές εταιρικές σχέσεις	Δυνατότητα και επιθυμία για ισχυρή εταιρική σχέση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών (δημόσιες αρχές, επιχειρήσεις, μέσα ενημέρωσης και μη κερδοσκοπικός τομέας) με σκοπό τη χάραξη, εφαρμογή, παρακολούθηση και αποτίμηση της πολιτικής.
Δυνατότητα στόχευσης στις πιο αποκλεισμένες ομάδες με την παράλληλη ενσωμάτωση θεμάτων Ρομά	Θέτοντας τις ομάδες αυτές στην πολιτική ατζέντα και επιτυγχάνοντας την εφαρμογή στοχευμένων αλλά όχι διακριτών υπηρεσιών. Οι δράσεις προσαρμοσμένες στις ομάδες που αποτελούν στόχο εγγυώνται και αυξάνουν τον αντίκτυπο, με έμφαση στους στενούς δεσμούς εκπαίδευσης, απασχόλησης και ενσωμάτωσης.
Δυνατότητα για ανάπτυξη ικανοτήτων	Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, επιμόρφωση των επαγγελματιών και στελεχών Ρομά και δημιουργία τοπικού κοινωνικού κεφαλαίου
Νέα πρότυπα σχεδιασμού και υλοποίησης της πολιτικής	Προσεγγίσεις εταιρικής σχέσης με μεγάλη συμμετοχή ιδιωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ, στο σχεδιασμό και την αξιοποίηση των Ταμείων

3.4 Ποια Επιχειρησιακά Προγράμματα προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά;

Υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα Κράτη Μέλη για να αναπτύξουν ΕΠ που προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά. Ανάλογα με το είδος και τους στόχους των ΕΠ που αναπτύσσονται για τη χώρα σας, οι κάτωθι τρεις προσεγγίσεις είναι αυτές που χρησιμοποιούνται συνήθως για την ενσωμάτωση των Ρομά στα ΕΠ :

- **Σαφής στόχευση** σημαίνει εστίαση στους Ρομά και εφαρμογή μέτρων ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους, ή που εστιάζουν ρητά σε αποκλεισμένες ομάδες στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι Ρομά. **Η ρητή αλλά όχι αποκλειστική στόχευση των Ρομά**, με τη συμπερίληψη και άλλων ομάδων σε παρόμοιες κοινωνικό- οικονομικές συνθήκες αποδείχτηκε ότι είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους αντιμετώπισης της κοινωνικό- οικονομικής ένταξης των Ρομά. Πολλές χώρες περιλαμβάνουν στα ΕΠ τους συγκεκριμένα μέτρα που στοχεύουν στους Ρομά. Η ρητή στόχευση προϋποθέτει σαφείς στόχους, συγκεκριμένα θέματα, επαρκείς μορφές υλοποίησης καθώς και συγκεκριμένες μορφές αναφοράς.
- **Ένταξη (στην κοινωνία)** σημαίνει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των Ρομά στα διάφορα ΕΠ και αποτελεί μια επιλογή που ακολουθούν τα Κράτη Μέλη για την ανάπτυξη πολιτικών που περιλαμβάνουν και τους Ρομά. Πράγματι, η προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά στον κοινωνικό ιστό θα πρέπει να είναι ο κύριος στόχος όλων των πολιτικών.
- **Οι Μικρο- εδαφικές δράσεις** εστιάζουν σε συγκεκριμένες ανάγκες των γεωγραφικών περιοχών που βρίσκονται σε μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας, όπως και σε ομάδες που κινδυνεύουν με

αποκλεισμό και διακρίσεις, όπως είναι η περίπτωση των Ρομά. Η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση συνήθως συνδυάζει την αξιοποίηση πολλών ταμείων που το καθένα έχει αντίστοιχους στόχους, πχ το ΕΤΠΑ αφορά σε επενδύσεις στην υγεία, την εκπαίδευση και τις κοινωνικές υποδομές καθώς και στην ανάκαμψη του αποκλεισμένου φυσικού και οικονομικού χώρου. Το ΕΚΤ επικεντρώνεται στην εκπαίδευση, την απασχόληση την κοινωνική ενσωμάτωση, την καταπολέμηση της φτώχειας και τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας.

Με βάση τις παραπάνω κοινές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση του θέματος της ενσωμάτωσης των Ρομά στα ΕΠ, ο πίνακας που ακολουθεί δίνει μια περίληψη των δυνητικών καταστάσεων και ΕΠ που μπορείτε να βρείτε στη χώρα σας. Εξηγεί επίσης ότι σε ορισμένες χώρες μπορείτε να βρείτε διαφορετικά ΕΠ που θα επέτρεπαν στις τοπικές αρχές την πρόσβαση στα ΕΔΕΤ για τη χρηματοδότηση δράσεων που προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά.

Δυνητική κατάσταση	Η πιο πιθανή προσέγγιση		
	Στόχευση	Γενική ένταξη	Μικρο-εδαφική
1. Πλήρες Εθνικό ΕΠ για τους Ρομά πχ η κυβέρνηση αποφασίζει να έχει συγκεκριμένο ΕΠ για την ένταξη των Ρομά	ΕΠ του ΕΚΤ ή ΕΠ του ΕΚΤ με την υποστήριξη του ΕΤΠΑ και/ή του ΕΓΤΑΑ		Μπορεί να εστιάζει σε αστικές ή αγροτικές περιοχές με μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά
2. ΕΠ που συνήθως εστιάζουν στην κοινωνική ένταξη και συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και δράσεις με τους Ρομά, πχ ένα ΕΠ που προωθεί την κοινωνική ενσωμάτωση των πλέον ευάλωτων ομάδων	ΕΠ του ΕΚΤ ή ΕΠ του ΕΚΤ με την υποστήριξη του ΕΤΠΑ και/ή του ΕΓΤΑΑ		Μπορεί να εστιάζει σε αστικές ή αγροτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνουν περιοχές με μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά
3. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για τους Ρομά με έναν από τους πολλούς θεματικούς στόχους του ΕΚΤ (εκπαίδευση, απασχόληση, κοινωνική ενσωμάτωση, διοικητική ικανότητα), πχ ΕΠ για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων		Ένα ή περισσότερα ΕΠ του ΕΚΤ ή ένα ή περισσότερα ΕΠ του ΕΚΤ με την υποστήριξη του ΕΤΠΑ και/ή του ΕΓΤΑΑ	Μπορεί να εστιάζει σε αστικές ή αγροτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνουν περιοχές με μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά
4. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για τους Ρομά στην εφαρμογή της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων και την εγγύηση για τους νέους, πχ ΕΠ για την απασχόληση των νέων		Ένα ΕΠ του ΕΚΤ ή ένα ΕΠ του ΕΚΤ με την υποστήριξη του ΕΤΠΑ και/ή του ΕΓΤΑΑ	Μπορεί να εστιάζει σε αστικές ή αγροτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνουν περιοχές με μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά
5. Ολοκληρωμένη προσέγγιση για τους Ρομά με θεματικούς στόχους που αντιστοιχούν στο ΕΤΠΑ και το ΕΓΤΑΑ, πχ ΕΠ για την αγροτική ανάπτυξη		Ένα ή περισσότερα προγράμματα του ΕΤΠΑ και/ή του ΕΓΤΑΑ	Μπορεί να εστιάζει σε αστικές ή αγροτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνουν περιοχές με μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά

4. Ποια είναι τα Υφιστάμενα εμπόδια και πως μπορούν να ξεπεραστούν;

4.1 Τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στην πρόσβαση τους σε Ταμεία της ΕΕ για την ενσωμάτωση των Ρομά

Σε πολλές χώρες τα ΕΔΕΤ δεν χρησιμοποιούνται πλήρως, ιδιαίτερα στο επίπεδο της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης. Κοινά εμπόδια που αντιμετωπίζει το τοπικό επίπεδο στην πρόσβαση στα ΕΔΕΤ είναι :

Κοινά Εμπόδια	<ul style="list-style-type: none"> Ⓞ Έλλειψη πολιτικής βούλησης, εν μέρει και λόγω αντίστασης της κοινωνίας Ⓞ Απροθυμία λόγω προηγούμενης αποτυχίας Ⓞ Έλλειψη πληροφόρησης για τις δυνατότητες χρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ Ⓞ Απουσία ενεργούς συμμετοχής του τοπικού επιπέδου στη διαδικασία προγραμματισμού των ΕΔΕΤ Ⓞ Περιορισμένη τεχνική ικανότητα των τοπικών αυτοδιοικήσεων , μερικές φορές εξ αιτίας του μικρού μεγέθους των Ⓞ Απαιτήση συγχρηματοδότησης, έλλειψη πόρων και προβλήματα ταμειακών διαθέσιμων Ⓞ Σύνθετοι διοικητικοί κανόνες διαχείρισης των ΕΔΕΤ Ⓞ Έλλειψη σαφών κατευθυντήριων γραμμών για παρέμβαση Ⓞ Δυσχέρειες εγκαθίδρυσης κατάλληλων εταιρικών σχέσεων
----------------------	---

4.2 Πέντε βήματα για να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια

Τα βήματα που παρουσιάζονται παρακάτω είναι σημαντικά για τους δήμους που θέλουν να ξεπεράσουν τα εμπόδια πρόσβασης στην ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την ενσωμάτωση των Ρομά. Ο παρακάτω πίνακας αναφέρει περιληπτικά τα διάφορα βήματα τα οποία θα εξηγήσουμε αναλυτικά σε αυτό το κεφάλαιο.

Βήμα 1 : Να αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα η ένταξη των Ρομά	Αντιμετωπίζεται η πολιτική απροθυμία και η έλλειψη πολιτικής βούλησης και εξηγείται γιατί είναι σημαντικό για τους τοπικούς πολιτικούς να αντιμετωπίζουν τα θέματα των Ρομά
Βήμα 2 : Ενημερωθείτε	Αντιμετωπίζεται η έλλειψη πληροφόρησης για τις δυνατότητες χρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ (και σε ορισμένο βαθμό οι σύνθετοι διοικητικοί κανόνες των ΕΔΕΤ) και παρέχονται εξηγήσεις για την εύρεση της αναγκαίας πληροφόρησης.
Βήμα 3 : Διερευνήστε όλες τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης	Αντιμετωπίζεται το εμπόδιο σχετικά με τις απαιτήσεις συγχρηματοδότησης και την έλλειψη πόρων και δίδονται συμβουλές για εύρεση πιθανής χρηματοδότησης
	Αντιμετωπίζεται η έλλειψη ενημέρωσης

Βήμα 4 :Συνδεθείτε (με πλατφόρμες και δίκτυα) και μάθετε από άλλους	αναφορικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ και οι περιορισμένες τεχνικές ικανότητες. Δίνονται παραδείγματα για διάφορες πλατφόρμες, φόρα, προγράμματα κλπ που μπορούν να είναι χρήσιμα για απόκτηση γνώσεων, ανταλλαγή εμπειριών και διασφάλιση υποστήριξης.
Βήμα 5 : Καθιdrύστε εταιρικές σχέσεις και ενισχύστε τη συνεργασία	Αντιμετωπίζονται δυσχέρειες στην εγκαθίδρυση κατάλληλων εταιρικών σχέσεων και προτείνονται τρόποι ενίσχυσης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα μέρη

Βήμα 1	© Να αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα η ένταξη των Ρομά
---------------	---

Όπως εξηγείται ανωτέρω, η πολιτική απροθυμία είναι ένα από τα βασικά εμπόδια προώθησης της ένταξης των Ρομά. Το πρώτο βήμα επίλυσης του προβλήματος αποκλεισμού των Ρομά είναι η πολιτική βούληση και η δέσμευση των πολιτικών θεσμικών οργάνων σε όλα τα επίπεδα : Η ενσωμάτωση των Ρομά πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της πολιτικής ατζέντας –σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Γιατί πρέπει οι τοπικοί αιρετοί να ασχοληθούν με τα προβλήματα των Ρομά ;	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Γιατί είναι σωστό να καταπολεμηθεί ο αποκλεισμός των Ρομά : η προώθηση των πολιτικών ένταξης όχι μόνο είναι σύμφωνη προς τα διεθνή πρότυπα αλλά και προωθεί την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. 2. Γιατί η κοινωνική εικόνα και οι αντιλήψεις για την πόλη/ το δήμο/ το χωριό θα βελτιωθούν εάν όλα τα άτομα της κοινότητας είναι πλήρως ενταγμένα (πχ οι πόλεις που δεν έχουν προβλήματα με καταυλισμούς θεωρούνται από τον πληθυσμό ως πιο ασφαλείς και με σταθερότητα στην περιοχή. Ο πληθυσμός σε πόλεις με υψηλά επίπεδα διαχωρισμού συνήθως βιώνει υψηλά επίπεδα κοινωνικού στιγματισμού). 3. Γιατί ή διατήρηση του διαχωρισμού και αποκλεισμού έχει μεγαλύτερο οικονομικό κόστος : είναι φανερό ότι οι πόλεις που επενδύουν στην προώθηση της ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όχι μόνο μακροπρόθεσμα εξοικονομούν δαπάνες αλλά και έχουν οικονομικές αποδόσεις μέσα από το αυξημένο ανθρώπινο και κοινωνικό κεφάλαιο (πχ η μη επίλυση του προβλήματος των ξεχωριστών καταυλισμών των Ρομά συνεπάγεται μεγάλες δαπάνες για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων που επηρεάζουν το σύνολο της κοινότητας ενώ τα προβλήματα παραμένουν άλυτα. Οι μεταβατικές ρυθμίσεις συνήθως συνεπάγονται περισσότερες δαπάνες και καθυστέρηση στην επίλυση των προβλημάτων.) 4. Γιατί η μείωση του διαχωρισμού βελτιώνει τις κοινωνικές σχέσεις στο σύνολο της κοινότητας : ενώ ο διαχωρισμός μπορεί να οδηγήσει μόνο σε διακρίσεις και συγκρούσεις, η ένταξη αποτελεί το κλειδί για μια αρμονική κοινωνία. 5. Γιατί είναι προς όφελος όλων των πολιτών: όλοι θέλουν να ζουν με ασφάλεια και σταθερότητα σε μια αρμονική κοινωνία που προσφέρει ευκαιρίες για όλους. Η βελτίωση της κατάστασης των Ρομά, είναι προς όφελος όλων των γειτόνων . Η αντιμετώπιση των αναγκών των Ρομά πρέπει να γίνει με τρόπο ώστε να υπάρχει όφελος για όλους. 6. Γιατί είναι ένας τρόπος προσέλκυσης κονδυλίων από τα ΕΔΕΤ : προγράμματα ενσωμάτωσης των 	

Ρομά με καλό σχεδιασμό έχουν μεγάλη πιθανότητα να πάρουν χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ. Τα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία είναι μια από τις καλύτερες ευκαιρίες επένδυσης σε προγράμματα για τους Ρομά σε τοπικό επίπεδο.

Βήμα 2

© Ενημερωθείτε

Κατ αρχήν, οι δυο πιο σημαντικές ερωτήσεις είναι :

© Ποιος αποφασίζει στη χώρα μου για την υλοποίηση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ ;

Οι αποφάσεις για τα κονδύλια που χορηγούνται από τα ΕΔΕΤ σε κάθε χώρα λαμβάνονται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές :

- © Σε πολιτικό επίπεδο : Από την κεντρική διοίκηση (συνήθως από το Υπουργείο Προεδρίας και το Υπουργείο Οικονομικών καθώς και άλλα υπουργεία και/ή διευθύνσεις πχ Υπουργείο Απασχόλησης, Παιδείας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το ΕΚΤ, το Υπουργείο Πολιτισμού και Τοπικού Σχεδιασμού/ Ανάπτυξης για το ΕΤΠΑ, το Υπουργείο Γεωργίας για το ΕΓΤΑΑ).
- © Σε τεχνικό και διοικητικό επίπεδο, από τις Αρχές Διαχείρισης των ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και ΕΓΤΑΑ, που συνήθως βρίσκονται στα υπουργεία της κυβέρνησης. Οι Αρχές Διαχείρισης είναι οι ενδιαμέσσοι φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση αυτών των ταμείων και των αντίστοιχων ΕΠ.
- © Αξίζει να ληφθεί υπόψη ότι ορισμένες χώρες έχουν υψηλό βαθμό διοικητικής αποκέντρωσης στις Περιφέρειες. Ως εκ τούτου οι Περιφερειακές Διοικήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για παράδειγμα σχεδόν όλες οι Περιφέρειες έχουν Περιφερειακά ΕΠ.

 Αρχή Διαχείρισης του ΕΚΤ στη χώρα σας: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=524&langId=en>

 Αρχή Διαχείρισης του ΕΤΠΑ στη χώρα σας:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm

© Σε ποιο βαθμό πρέπει να εμπλέκονται οι τοπικές αρχές στην υλοποίηση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ ;

Ο πρόσφατα εγκριθείς **Ευρωπαϊκός Κώδικας Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση** στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ² υποχρεώνει τα Κράτη Μέλη να εμπλέκουν τους αντίστοιχους εταίρους στην προετοιμασία και να διασφαλίζουν τη συμμετοχή τους στην υλοποίηση των ΕΠ. Η ρύθμιση δίνει **ιδιαίτερη σημασία στις αρμόδιες περιφερειακές, τοπικές, πολεοδομικές και άλλες δημόσιες αρχές**, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών αρχών, των εθνικών αντιπροσώπων των τοπικών αρχών και των τοπικών αρχών που εκπροσωπούν τις μεγαλύτερες πόλεις και τις αστικές περιοχές. Ο Κώδικας Δεοντολογίας αναφέρει ότι τα Κράτη Μέλη ορίζουν τη συμμετοχή των αντίστοιχων φορέων στην κατάρτιση των προγραμμάτων, καθώς και στα ακόλουθα καθήκοντα :

² <http://eucis-III.us5.list-manage.com/track/click?u=e0ba59dcb487a8983ceda27d9&id=6bd3fdf87a&e=c9da669d35>

- Ανάλυση και προσδιορισμός αναγκών
- Ορισμός ή επιλογή προτεραιοτήτων και ειδικών στόχων που σχετίζονται με αυτές
- Χορήγηση κονδυλίων
- Καθορισμός των ειδικών δεικτών των προγραμμάτων
- Σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης

Τι πρέπει να γνωρίζω;

Οι παραπάνω **Αρχές Διαχείρισης** (κυρίως η Αρχή Διαχείρισης του ΕΚΤ στη χώρα σας) οφείλει να σας παρέχει πληροφορίες στα παρακάτω σημαντικά θέματα που πρέπει να γνωρίζετε όταν σχεδιάζετε σε τοπικό επίπεδο δράσεις ένταξης των Ρομά χρηματοδοτούμενες από τα ΕΔΕΤ :

1.Υπάρχουν ΕΠ στη χώρα μου που εστιάζουν στην τοπική και αστική ανάπτυξη; Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχουν συγκεκριμένα ΕΠ που εστιάζουν στην αστική και τοπική ανάπτυξη, σε άλλες περιπτώσεις υπάρχουν τμήματα των ΕΠ που εστιάζουν στην τοπική και αστική ανάπτυξη.

2.Σε αυτήν την περίπτωση, ποιοι είναι οι ενδιαμέσοι φορείς σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση αυτών των ΕΠ; Συνήθως, οι ενδιαμέσοι φορείς μπορεί να είναι περιφερειακές αρχές, υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξειδικευμένοι φορείς .

3.Μπορούν οι πόλεις/ οι δήμοι/ τα χωριά να είναι οι τελικοί δικαιούχοι αυτών των κονδυλίων; Εάν ναι, με ποια ΕΠ; Συνήθως οι πόλεις μπορούν να είναι οι τελικοί δικαιούχοι των κονδυλίων μέσω των ενδιαμέσων φορέων. Τα κονδύλια αυτά αξιοποιούνται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων και δράσεων . Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι τοπικές αρχές μπορούν επίσης να ενεργούν ως ενδιαμέσοι φορείς, διαχειριζόμενες απευθείας τις χρηματοδοτήσεις από τα ΕΔΕΤ . (βλέπε 4.2.4 Συνολικές Επιχορηγήσεις)

4.Σε αυτήν την περίπτωση, πως χορηγούνται τα κονδύλια στο τοπικό επίπεδο; Συνήθως, τα κονδύλια χορηγούνται με διάφορες μορφές , όπως προσκλήσεις υποβολής προσφορών, άμεσες αποφάσεις βάσει στατιστικών, από κοινού συμφωνίες κλπ.

5. Ποιες είναι οι επενδυτικές προτεραιότητες αυτών των ΕΠ; Υπάρχει στη χώρα μου κάποιο ΕΠ του ΕΚΤ που εστιάζει στην επενδυτική προτεραιότητα του ΕΚΤ «ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως είναι οι Ρομά»; Θυμηθείτε ότι οι δράσεις που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά μπορούν να αναληφθούν υπό την επενδυτική προτεραιότητα του ΕΚΤ «ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως είναι οι Ρομά» αλλά και μέσω άλλων επενδυτικών προτεραιοτήτων των ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και ΕΓΤΑΑ.

6.Σε αυτήν την περίπτωση, ποιος υλοποιεί την επενδυτική αρμοδιότητα και με ποιο τρόπο; Όπως γνωρίζετε, μια επενδυτική προτεραιότητα μπορεί να υλοποιηθεί σε ένα ή πολλά ΕΠ και μπορεί να λάβει υποστήριξη από ένα ή περισσότερα ταμεία.

7.Ποιος άλλος εφαρμόζει στη χώρα μου προγράμματα ένταξης συγχρηματοδοτούμενα από τα ΕΔΕΤ; (πχ άλλοι δήμοι ή περιφέρειες;) Τι μπορώ να μάθω από την εμπειρία τους; Στη χώρα σας, πιθανώς θα βρείτε πόλεις και χωριά που ωφελήθηκαν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατά την περίοδο 2007- 2013

8.Σε ποιο βαθμό θα μπορούσε η Τεχνική Βοήθεια να υποστηρίξει τις τοπικές αρχές στην πρόσβαση τους στα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία; Κονδύλια για Τεχνική Βοήθεια συχνά χορηγούνται στην διοικητική διαχείριση των ΕΔΕΤ. Ωστόσο, μπορούν να χορηγηθούν επίσης για διεξαγωγή

πορισμάτων, ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού, βοήθεια στην προετοιμασία προγραμμάτων κλπ.

9. Πως θα επενδυθούν στη χώρα μου τα χρήματα που διατίθενται για την προώθηση των διοικητικών ικανοτήτων; Να θυμάστε ότι με το ΕΚΤ, υπάρχει μια επενδυτική προτεραιότητα (Ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων και στήριξη της δημόσιας διοίκησης) που μπορεί να παρέχει υποστήριξη στην τοπική αυτοδιοίκηση και στους εμπλεκόμενους φορείς που λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο. Η υποστήριξη αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση των ικανοτήτων σε θέματα που αφορούν στους Ρομά.

Επιπλέον, οι παρακάτω επαφές σε επίπεδο ΕΚ μπορούν να παρέχουν περισσότερες πληροφορίες για τα διάφορα ΕΠ που υλοποιούνται στη χώρα σας :

Αρμόδιοι Υπάλληλοι ΕΚ υπεύθυνοι για τη χώρα σας στη :

1. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής (DG REGIO):
http://ec.europa.eu/staffdir/plsql/gsys_www.branch?pLang=EN&pId=1819&pDisplayAll=1
2. Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων & Ένταξης (DG EMPL)
http://ec.europa.eu/staffdir/plsql/gsys_www.branch?pLang=EN&pId=473&pDisplayAll=1

Βήμα 3

© Διερευνήστε όλες τις δυνατότητες συγχρηματοδότησης

Η εύρεση της αναγκαίας συγχρηματοδότησης παραμένει μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την πρόσβαση στα ΕΔΕΤ- ιδίως για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, οι συχνά αυστηρές προϋποθέσεις συγχρηματοδότησης δεν θα πρέπει να αποθαρρύνουν τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να μην διερευνούν δυνατότητες συγχρηματοδότησης :

- © Σε περίπτωση ολοκληρωμένων δράσεων (πχ δραστηριότητες στέγασης), εξετάστε πάντα τη δυνατότητα **συνδυασμού χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ** για επενδύσεις «σκληρής» αλλά και «ήπιας» μορφής.
- © Οι δήμοι πρέπει να διερευνούν πάντα τη δυνατότητα αιτήσεων για **συγχρηματοδότηση από πόρους τη κεντρικής και περιφερειακή διοίκησης**. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται εθνικοί πόροι που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν τόσο στοχευμένα προγράμματα (πχ κονδύλια διαθέσιμα για την Εθνική Στρατηγική Ένταξης των Ρομά ή για τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για τους Ρομά) όσο και βασικές υπηρεσίες (κονδύλια διαθέσιμα για τους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της στέγασης, κλπ).
- © Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ δίνει τη δυνατότητα στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για τεράστια οικονομική «ώθηση». Για το λόγο αυτό συνιστάται σε δήμους να **διαθέτουν μέρος των ίδιων πόρων τους στη συγχρηματοδότηση παρεμβάσεων** που αποκοπούν στην ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και τον περιορισμό των ανισοτήτων. Ανάλογα με την περιοχή (λιγότερο ανεπτυγμένη, σε μεταβατική φάση ή περισσότερο ανεπτυγμένη) , ορισμένοι δήμοι μπορούν να αυξήσουν τους ίδιους πόρους τους μέσω των ΕΔΕΤ μέχρι και

στο πενταπλάσιο του ποσού της αρχικής επένδυσης (πχ σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές : επίπεδο συγχρηματοδότησης 20%).

- © Για ορισμένες ενέργειες, μπορεί να υπάρχει **ενεργός συμμετοχή ιδιωτικών κερδοσκοπικών ή μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων**, στην περίπτωση αυτή οι χορηγοί θα μπορούσαν να καλύπτουν ένα μέρος της αναγκαίας συγχρηματοδότησης (πχ ΜΚΟ που διαχειρίζονται κονδύλια της ΕΕ με την οικονομική υποστήριξη ιδιωτικών δωρητών).
- © **Συνιστάται στους δήμους να διερευνούν την ευρεία πολυμορφία άλλων** δημόσιων και ιδιωτικών πόρων - ιδιαίτερα στη φάση σχεδιασμού του προγράμματος. Ορισμένα παραδείγματα χορηγών – διεθνών οργανισμών που είναι γνωστοί για συγχρηματοδότηση πρωτοβουλιών ενσωμάτωσης των Ρομά είναι η Παγκόσμια Τράπεζα, οι Κατοικίες για την Ανθρωπότητα (Habitat for Humanity), το ίδρυμα Ανοιχτής Κοινωνίας (Open Society Foundation) κλπ.

Βήμα 4	© Συνδεθείτε (με πλατφόρμες και δίκτυα) και μάθετε από άλλους
---------------	---

Η ανταλλαγή εμπειριών για προγράμματα ενσωμάτωσης των Ρομά δεν συνιστάται μόνο σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο αλλά ακόμα περισσότερο σε ευρωπαϊκό πλαίσιο. Υπάρχει μεγάλη ποικιλία από πλατφόρμες και δίκτυα που αποσκοπούν στην προώθηση των αμοιβαίας μάθησης σε θέματα ενσωμάτωσης των Ρομά (μεταξύ άλλων) μεταξύ πόλεων και περιφερειών της Ευρώπης. Τα παρακάτω δίκτυα δύνανται να σας παρέχουν πρακτική άμεση εμπειρία από άλλες πόλεις , δήμους και περιφέρειες της Ευρώπης :

Επισκόπηση των πλατφορμών και δικτύων για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που εμπλέκονται σε πολιτικές ενσωμάτωσης των Ρομά

<ul style="list-style-type: none"> • Αμοιβαία μάθηση : καλές πρακτικές από διάφορες χώρες • Γνωμοδότηση για τη χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων για την ενσωμάτωση των Ρομά 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη ικανοτήτων για δήμους και περιφέρειες . • Εργαλείο άσκησης πιέσεων για δήμους σε επίπεδο ΕΕ. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών για την ενσωμάτωση των Ρομά μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη στην ανάπτυξη προγραμμάτων, την ανάπτυξη ανθρώπινων και οικονομικών δυνατοτήτων και την υπεράσπιση. • Βοήθεια για πρόσβαση στα Ταμεία της ΕΕ για την ενσωμάτωση των Ρομά .
EURoma	Επιτροπή των Περιφερειών	Ευρωπαϊκή Συμμαχία	Αξιοποίηση στο έπακρο
<ul style="list-style-type: none"> • Συνδέει Δημάρχους των Ευρωπαϊκών Πόλεων για ανταλλαγή εμπειριών. • Υποστηρίζει τους ΟΤΑ για την προσέλκυση κονδυλίων της ΕΕ στο τοπικό επίπεδο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ομάδα Δράσης για την ενσωμάτωση των Ρομά • Ομάδα Δράσης για το ΕΚΤ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του ρόλου των δήμων στην εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών για τους Ρομά σε εθνικό επίπεδο 	
MERI	Eurocities	ROMACT	

EUROMA

Πρόκειται για ένα Ευρωπαϊκό Δίκτυο που αποτελείται από εκπροσώπους δώδεκα Κρατών Μελών (Βουλγαρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Φιλανδία, Ελλάδα, Ιταλία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ισπανία, Σλοβακία και Σουηδία), αποφασισμένων να προωθήσουν τη χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών που στοχεύουν στους Ρομα και την προώθηση της κοινωνικής τους ενσωμάτωσης.

Κύριοι στόχοι του Δικτύου EURoma είναι η ανταλλαγή στρατηγικών, πρωτοβουλιών και προσεγγίσεων, η μάθηση που βασίζεται στην εμπειρία και τις βέλτιστες πρακτικές και η διάδοση και τυποποίηση αυτής της γνώσης.

Με βάση αυτούς τους στόχους αναλαμβάνονται οι εξής δυο κατηγορίες ενεργειών :

- Διαβίβαση και ανταλλαγή πληροφοριών, μέσα από εσωτερικούς και εξωτερικούς διαύλους επικοινωνίας
- Αμοιβαία μάθηση : ανταλλαγή προσεγγίσεων και στρατηγικών, εντοπισμός και μεταφορά εμπειριών, δημιουργία φόρουμ για την οργάνωση και διαχείριση προγραμμάτων, ανάπτυξη κοινών προϊόντων.

Κάθε χώρα εταίρος συμμετέχει με δυο εκπροσώπους :

- Την αντίστοιχη Αρχή Διαχείρισης του ΕΚΤ
- Τον φορέα του Κράτους Μέλους που είναι αρμόδιος για πολιτικές που αφορούν στην κοινότητα των Ρομά ή τον φορέα στον οποίο μεταβιβάζονται οι αρμοδιότητές του

Πέρα από αυτούς τους επίσημους εκπροσώπους από κάθε κράτος, το δίκτυο EURoma έχει όλο και περισσότερες συμμετοχές από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως η Αρχές Διαχείρισης του ΕΤΠΑ, τοπικές και περιφερειακές αρχές, ΜΚΟ καθώς και διεθνείς οργανισμοί και άλλες χώρες που δείχνουν ενδιαφέρον για τις δραστηριότητές του.

Στην ιστοσελίδα του, το δίκτυο παρέχει γενικές πληροφορίες για προγράμματα, καλές πρακτικές, νομικά κείμενα και άλλες πηγές σχετικά με τους Ρομά και τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Το Δίκτυο μάθησης του ΕΚΤ: «Ενίσχυση τεχνογνωσίας σε πολιτικές και δράσεις για την ενσωμάτωση των Ρομά» γνωστό και ως EURoma plus Network, ξεκίνησε το Μάιο 2013 αποσκοπώντας να ενισχύσει το έργο του EURoma. Το νέο δίκτυο αποσκοπεί στην αύξηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας των Διαρθρωτικών Ταμείων για την ενσωμάτωση των Ρομά μέσω διακρατικής συνεργασίας με την επίτευξη μεγαλύτερης πολιτικής δέσμευσης για την διαδικασία σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και τη διασφάλιση ότι τα μαθήματα που μάθαμε από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο ενσωματώνονται ως πολιτικές αποφάσεις στην τωρινή προγραμματική περίοδο. Επικεφαλής του δικτύου είναι η Ισπανική Αρχή Διαχείρισης του ΕΚΤ και συγκεντρώνει Αρχές Διαχείρισης του ΕΚΤ και Εθνικά Σημεία Επαφής των Ρομά από 8 Κράτη Μέλη (Βουλγαρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Ρουμανία, Δημοκρατία της Σλοβακίας και Ισπανία) μαζί με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Υπό το EURoma plus διεξάγονται οι παρακάτω δραστηριότητες :

- Με βάση τις πληροφορίες από οκτώ κράτη, πραγματοποιήθηκε ανάλυση για τον τρόπο με τον οποίο τα Διαρθρωτικά Ταμεία αξιοποιήθηκαν με σκοπό την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά κατά την προγραμματική περίοδο 2007- 2013. Επιπλέον, το έγγραφο αυτό διαμορφώνει μια σφαιρική εικόνα για τα σχέδια των Κρατών Μελών να χρησιμοποιήσουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά στην επόμενη περίοδο 2014-2020.
- Θα διεξαχθούν δυο θεματικά σεμινάρια που εστιάζουν σε συγκεκριμένα θέματα.
- Δυο συναντήσεις με συμμετέχοντες από το πολιτικό επίπεδο για ανταλλαγή πληροφοριών και σύγκριση καταστάσεων σε κάθε χώρα, προώθηση της δέσμευσης και σύγκριση της προόδου που σημειώθηκε για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

EURoma: <http://www.euromanet.eu/about/index.html>

Η Επιτροπή των Περιφερειών και η πλατφόρμα παρακολούθησης του Ευρώπη 2020

Η **Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ)** είναι το βασικό ευρωπαϊκό όργανο που συγκεντρώνει τις περιφέρειες και τους δήμους της ΕΕ. Έχει 353 μέλη. Είναι επίσημο όργανο της ΕΕ και έχει σημαντικό γνωμοδοτικό ρόλο, παρουσιάζοντας τακτικά τις απόψεις της για την πολιτική της συνοχής. Είναι ο βασικός συνομιλητής της ΕΚ σε θέματα πολιτικής της συνοχής και είναι σε **άμεση (ad hoc) επαφή με περιφερειακούς και τοπικούς εκπροσώπους**, και μέσα από τις Αντιπροσωπείες των Κρατών μελών. Η Επιτροπή των Περιφερειών παρέχει σημαντική αμοιβαία υποστήριξη και μηχανισμούς άσκησης οργανωμένης επιρροής για τους δήμους.

Επιπλέον, η ΕτΠ λειτουργεί την **Πλατφόρμα Παρακολούθησης Ευρώπη 2020** – μια ομάδα με περισσότερες από 160 πόλεις και περιφέρειες από τα 28 Κράτη Μέλη της ΕΕ, η οποία παρακολουθεί το πώς εφαρμόζεται η Ευρώπη 2020, προωθώντας την ανταλλαγή καλών πρακτικών. Η πλατφόρμα αποτελεί επίσης για δήμους και περιφέρειες ένα ισχυρό μέσο απόκτησης ικανοτήτων καθώς προσφέρει συγκεκριμένη υποστήριξη σε θεματικά ζητήματα, όπως ομάδες εργασίες και προώθηση ανταλλαγών σε συγκεκριμένα θέματα, συμπεριλαμβανομένης και της ενσωμάτωσης των Ρομά.

Committee of the Regions: <http://cor.europa.eu/en/>

Europe 2020 Monitoring Platform: <https://portal.cor.europa.eu/europe2020/>

Η Ευρωπαϊκή Συμμαχία Πόλεων και Περιφερειών για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά

Η *Ευρωπαϊκή Συμμαχία Πόλεων και Περιφερειών* για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά ιδρύθηκε τον Μάρτιο 2013 από το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης με την υποστήριξη του Ειδικού Εκπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για θέματα Ρομά. Περισσότερες από 120 πόλεις και περιφέρειες από 27 και πλέον χώρες συμμετέχουν στην Συμμαχία.

Σκοπός της Συμμαχίας είναι να προωθήσει **μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών που συμμετέχουν την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά**, και να δώσει στις πόλεις και στις περιφέρειες που συμμετέχουν τη δυνατότητα να ομιλούν με μια φωνή παρέχοντας πλατφόρμα προώθησης των θεμάτων που αφορούν στην κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

 The European Alliance of Cities and Regions for Roma Inclusion:
<http://www.roma-alliance.org/>

ROMACT

Το Σεπτέμβριο του 2013, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η ΕΚ ξεκίνησαν ένα νέο πρόγραμμα που ονομάζεται ROMACT. Σήμερα, περιλαμβάνει πόλεις και δήμους από 5 χώρες (Βουλγαρία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ιταλία). Το νέο πρόγραμμα αποσκοπεί να ενισχύσει το ρόλο των δήμων στην εφαρμογή Εθνικών Στρατηγικών για τους Ρομά σε τοπικό επίπεδο προωθώντας τοπικά προγράμματα κοινωνικής ενσωμάτωσης των Ρομά και παρέχοντας υποστήριξη για την πρόσβαση στα ΕΔΕΤ.

 ROMACT
<http://coe-romact.org/>

Αξιοποίηση στο έπακρο των Ταμείων της ΕΕ για τους Ρομά

Το Πρόγραμμα «Αξιοποίηση στο έπακρο των Ταμείων της ΕΕ για τους Ρομά» (ΑσΕ) είναι ένα πρόγραμμα των ιδρυμάτων Ανοιχτής Κοινωνίας (ΙΑΚ) που στηρίζει τις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις στην υλοποίηση των στόχων της **Δεκαετίας Ένταξης των Ρομά 2005-2015** -ενός δικτύου ευρωπαϊκών κυβερνήσεων (Κεντρική, νοτιο-ανατολική, ανατολική Ευρώπη και Ισπανία), διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών των Ρομά το οποίο στοχεύει στην εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των Ρομά και στην εξάλειψη των απαράδεκτων διαφορών που υφίστανται μεταξύ των Ρομά και της υπόλοιπης κοινωνίας. Σήμερα στο δίκτυο αυτό συμμετέχουν δώδεκα χώρες.

Το Πρόγραμμα «Αξιοποίηση στο έπακρο των Ταμείων της ΕΕ για τους Ρομά» (ΑσΕ) προσφέρει βοήθεια για την εκπόνηση προγραμμάτων, την ανάπτυξη ικανοτήτων σε οικονομικό επίπεδο και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και συμβουλευτική και επιδιώκει να δημιουργήσει σημαντικό αριθμό ενδιαφερόμενων κυβερνητικών φορέων σε όλα τα επίπεδα για να διατηρηθεί η ενσωμάτωση των Ρομά υψηλά στην πολιτική ατζέντα. Το Πρόγραμμα ασχολείται με προβλήματα όπως η μικρή προβολή των θεμάτων των Ρομά κατά την εφαρμογή κοινοτικών πολιτικών συνοχής σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, η μειονεκτική θέση ως προς τους πόρους και την εμπειρογνωμοσύνη, οι υπερβολικά γραφειοκρατικές διαδικασίες χρηματοδότησης που εμποδίζουν την πρόσβαση των άπορων σε δικαιώματα και δυνατότητες.

Τα εργαλεία του Προγράμματος περιλαμβάνουν Μηχανισμό Δημιουργίας Προγραμμάτων (βοήθεια εκπόνησης προγράμματος, επιμόρφωση και συμβουλευτική σε τοπικό επίπεδο), Παρέμβαση Καθοδήγησης (προώθηση της συμμετοχής των Ρομά σε τοπικές εταιρικές σχέσεις),μη-επιλέξιμες δαπάνες/ συμπληρωματικά κονδύλια (συμπληρωματική χρηματοδότηση

και Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ικανοτήτων. Επιπλέον, το Πρόγραμμα παρέχει υπηρεσίες πολιτικής ανάλυσης και συμβουλευτικής που αποσκοπούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων σε πολιτικό επίπεδο και διατυπώνει συστάσεις με βάση παρεμφερείς εμπειρίες που συγκεντρώνονται μέσα από υπηρεσίες εκπόνησης προγραμμάτων.

Αξιοποίηση στο έπακρο των Ταμείων της ΕΕ για τους Ρομά :

<http://www.opensocietyfoundations.org/about/programs/making-most-eu-funds-roma>

Δεκαετία Ένταξης των Ρομά 2005-2015: <http://www.romadecade.org/>

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δημάρχων που αξιοποιούν στο έπακρο κοινοτικά κονδύλια (MERI)

Το 2012, το Πρόγραμμα «Αξιοποίηση στο έπακρο των Ταμείων της ΕΕ για τους Ρομά» (βλέπε παραπάνω) σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ξεκίνησε μια νέα πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν εφαρμόσει ή σχεδιάζουν να εφαρμόσουν προγράμματα που υποστηρίζουν την ένταξη ευάλωτων ομάδων με εστίαση στους Ρομά. Το δίκτυο που λέγεται «Δίκτυο Δημάρχων που αξιοποιούν στο έπακρο κοινοτικά κονδύλια για την ενσωμάτωση των Ρομά» **προωθεί την ενσωμάτωση και την ένταξη των Ρομά σε τοπικό επίπεδο μέσα από την βέλτιστη ανταλλαγή πρακτικών και από διαδικασίες μάθησης στις χώρες της Ευρώπης** και φέρνει στο προσκήνιο αποτελέσματα και επιτεύγματα από το τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, μέσα από την ανάπτυξη ικανοτήτων στο τοπικό επίπεδο, το Δίκτυο σχεδιάζει να προσελκύσει περισσότερα κοινοτικά κονδύλια στο τοπικό επίπεδο. Το δίκτυο έχει ως στόχο τη δημιουργία **ενός χώρου για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών για προγράμματα ενσωμάτωσης των Ρομά**, την προώθηση μιας βάσης για μάθηση και μιας πλατφόρμας προβολής για τους δήμους που εφαρμόζουν τελικά εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά.

Το δίκτυο αυτό **είναι ανοικτό σε όλους τους δήμους της Ευρώπης που εφαρμόζουν προγράμματα ενσωμάτωσης των Ρομά**. Σκοπός του είναι η δημιουργία μιας πλατφόρμας σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα προσφέρει δυνατότητες για συνεργασία, κοινά προγράμματα, αλληλοβοήθειες και ανταλλαγές εμπειριών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων. Προς το παρόν, στο Δίκτυο συμμετέχουν δήμοι από 15 χώρες που εκτείνονται από την περιοχή της Βαλτικής, την Νοτιο-ανατολική, την ανατολική και την Κεντρική Ευρώπη μέχρι το Νότιο Καύκασο.

MERI: <http://www.logincee.org/>

EUROCITIES

Με περισσότερα από 135 μέλη σε 35 χώρες η EUROCITIES είναι η Ένωση Μητροπολιτικών Πόλεων της Ευρώπης (με πληθυσμό άνω των 250.000). Η Eurocities παίζει σημαντικό ρόλο καθώς συγκεντρώνει περιφερειακές και μητροπολιτικές αρχές και προωθεί τη συμμετοχή τους στο έργο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της περιφερειακής και κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής της συνοχής.

Η Eurocities καθιέρωσε δυο ομάδες εργασίας για τις συμμετέχουσες πόλεις που ασχολούνται με την αξιοποίηση στο έπακρο των κοινοτικών κονδυλίων για την ενσωμάτωση των Ρομά :

- **Την Ομάδα Δράσης για την ενσωμάτωση των Ρομά** η οποία δεσμεύεται για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της εκμετάλλευσης και την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά μέσα από την ανταλλαγή καλών πρακτικών για την ενσωμάτωση των Ρομά · την ευαισθητοποίηση για τις προοπτικές της πόλης σε σχέση με την κινητικότητα στην ΕΕ και την ενσωμάτωση των Ρομά στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα Εθνικά Σημεία Επαφής των Ρομά· την άσκηση επιρροής στην πολιτική της ΕΕ σε θέματα μη- διακρίσεων και τη διαχείριση της ενδοκοινοτικής μετανάστευσης· τη δημιουργία συνεργασίας Ανατολής-Δύσης για την ενσωμάτωση των Ρομά σε συνεργασία με τα Ιδρύματα Ανοιχτής Κοινωνίας · την εξασφάλιση κονδυλίων για πόλεις ώστε να βελτιώσουν τις πολιτικές τους που αφορούν στην ενσωμάτωση των Ρομα · και την αντιμετώπιση της εκμετάλλευσης σε σχέση με την ενσωμάτωση των Ρομά.
- **Την Ομάδα Δράσης του ΕΚΤ** η οποία φροντίζει να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του ρόλου των πόλεων στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και να ενισχύσει το ρόλο τους στο προτεινόμενο πρόγραμμα για το 2014-2020. Η Ομάδα Δράσης επικεντρώνεται στην παρακολούθηση των διαπραγματεύσεων στην τελική μορφή των Κανονισμών των ΕΔΕΤ, ιδιαίτερα του ΕΚΤ · στη συγκέντρωση στοιχείων από πόλεις σχετικά με τη συμμετοχή των πόλεων στον προγραμματισμό των ΕΠ· στην ανταλλαγή εμπειριών για τις στρατηγικές άσκησης επίμονων πιέσεων των πόλεων σε εθνικό επίπεδο· και στο συντονισμό δράσεων με την πολιτική της συνοχής, ιδιαίτερα σε σχέση με τη δέσμη μέτρων για την πολιτική της συνοχής και στον προγραμματισμό και την εκπόνηση των Συμφωνιών Εταιρικής Σχέσης .

🔗 Eurocities: <http://www.eurocities.eu/>

🔗 **Ομάδα Δράσης για την ενσωμάτωση των Ρομά:**

http://www.eurocities.eu/eurocities/activities/working_groups/Roma-inclusion-taskforce&tpl=home

🔗 **Ομάδα Δράσης του ΕΚΤ:**

http://www.eurocities.eu/eurocities/activities/working_groups/ESF-task-force-&tpl=home

Βήμα 5

© Καθιδρύστε εταιρικές σχέσεις και ενισχύστε τη συνεργασία

Τα επιτυχημένα προγράμματα ενσωμάτωσης των Ρομά στο τοπικό επίπεδο απαιτούν εταιρικές σχέσεις και συνεργασίες σε 4 επίπεδα :

Κάθετη Συνεργασία	Οριζόντια Συνεργασία
Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών	Συνεργασία με άλλους παράγοντες

- **Η κάθετη συνεργασία** ανάμεσα στο κεντρικό επίπεδο (κυβέρνηση) και το τοπικό επίπεδο : για να τεθούν σε εφαρμογή οι Εθνικές Στρατηγικές για την Ενσωμάτωση των Ρομά, είναι σημαντικό να ευθυγραμμίζονται οι τοπικές πολιτικές με τις εθνικές στρατηγικές. Αυτό απαιτεί συνεργασία και από τις δυο πλευρές.
- **Πώς να προωθείται η κάθετη συνεργασία** : Η κεντρική διοίκηση, τα αντίστοιχα υπουργεία και οι διευθύνσεις οι αρμόδιες για την εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών για την Ενσωμάτωση των Ρομά πρέπει να παρέχουν στις τοπικές αρχές την αναγκαία γνωμοδότηση και υποστήριξη για την ανάληψη δράσεων. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να ενισχύσουν τις σχέσεις τους με την αντίστοιχες αρχές της κεντρικής διοίκησης παρουσιάζοντας τα προγράμματα και τις δραστηριότητες τους για τη προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά – οι Αρχές Διαχείρισης του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ είναι τα βασικά σημεία επαφής σε κεντρικό επίπεδο .
- **Οριζόντια Συνεργασία** μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο : οι ανάγκες και τα προβλήματα των Ρομά αφορούν αρμοδιότητες διαφόρων υπηρεσιών (πχ στέγασης, απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας, κλπ) και ως εκ τούτου είναι σημαντικό για αυτές τις υπηρεσίες να εργάζονται από κοινού και να αντιμετωπίζουν αυτά τα προβλήματα μέσα από ολοκληρωμένες προσεγγίσεις.

-**Πώς να αναπτύσσεται η οριζόντια συνεργασία** : Είναι σημαντικό για την κάθε υπηρεσία να έχει κατά νου ότι οι ανάγκες και τα προβλήματα των Ρομά έχουν πολλαπλές διαστάσεις και ως εκ τούτου πρέπει να αντιμετωπίζονται ανάλογα : ένα στεγαστικό πρόβλημα δεν μπορεί να επιλυθεί πχ μόνο με δραστηριότητες επαναστέγασης, οι δυσχέρειες πρόσβασης στην αγορά εργασίας δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν πχ μόνο με δραστηριότητες που αφορούν στην απασχόληση κλπ. Η επίτευξη της ενσωμάτωσης των Ρομά απαιτεί σειρά κοινών στόχων για τους οποίους πρέπει να δεσμεύονται όλες οι υπηρεσίες. Αυτοί οι κοινόι στόχοι θα μπορούσαν στη συνέχεια να εξειδικευτούν για κάθε τομέα αρμοδιότητας. Συνιστάται μια ή δυο υπηρεσίες να προϊστανται των δραστηριοτήτων που αφορούν στην ενσωμάτωση των Ρομά και ως εκ τούτου είναι σημαντική η συναίνεση και η δέσμευση όλων των υπηρεσιών. Η κατάρτιση ενός Προγράμματος Δράσης για την ενσωμάτωση των Ρομά θα μπορούσε για παράδειγμα να ενισχύσει αυτήν την δέσμευση.

-Συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών : κατά τη σχεδίαση προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενσωμάτωση των Ρομά, η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, ιδιαίτερα των ενώσεων των Ρομά, στην όλη φάση του προγραμματισμού έχει ιδιαίτερη σημασία.

- Ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών και προώθηση της συμμετοχής**: Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ιδιαίτερα οι οργανώσεις των Ρομά αποτελούν το κλειδί για την επιτυχημένη εφαρμογή των πολιτικών ενσωμάτωσης των Ρομά. Κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης θα φροντίζουν να συμβουλευονται τις αρμόδιες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ήδη από τη φάση της σχεδίασης (πχ να ζητούν την εμπειρία τους, να τις καλούν σε συνεδριάσεις που οργανώνονται για το σχεδιασμό των

προγραμμάτων κλπ). Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν επίσης να χρησιμεύουν ως βασικοί εταίροι εφαρμογής των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά, καθώς είναι οι μόνες που βρίσκονται σε άμεση επαφή όχι μόνο με τους Ρομά αλλά και με όλους τους κατοίκους του χωριού/ του δήμου/ της πόλης. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση των προγραμμάτων ενσωμάτωσης των Ρομά- ως εκ τούτου συνιστάται να καλούνται να συμμετέχουν σε Επιτροπές Παρακολούθησης. Συνεπώς έχει καίρια σημασία να προσδιοριστούν και να συμμετέχουν αρχηγοί ή οργανώσεις των Ρομά που εκπροσωπούν καλύτερα τη φωνή του τοπικού πληθυσμού των Ρομά ξεκινώντας από την διαδικασία της διαβούλευσης. Μπορεί να είναι (εκλεγμένοι) εκπρόσωποι του τοπικού πληθυσμού των Ρομά που θα μπορούν να συνεργάζονται με τους Ρομά.

•Συνεργασία με άλλους παράγοντες: Συνιστάται ιδιαίτερα η δημιουργία περαιτέρω εταιρικών σχέσεων με ερευνητικά ιδρύματα (πχ αξιολόγηση επιπτώσεων) ή ιδιωτικές εταιρίες (ιδιαίτερα, για προγράμματα απασχόλησης) που στηρίζουν την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά.

-Πως θα μπορούσαν να εμπλακούν και άλλοι φορείς: Η αξιολόγηση επιπτώσεων είτε προηγούμενων παρεμβάσεων είτε αυτών που προγραμματίζονται δίνει τη δυνατότητα αναπροσαρμογής και τελειοποίησης των μελλοντικών προγραμμάτων που σχετίζονται με την ενσωμάτωση των Ρομά και συνεπώς εγγυάται την επίτευξη των στόχων τους. Ανεξάρτητα (τοπικά) ερευνητικά ιδρύματα μπορούν να γίνουν εξαιρετικοί εταίροι που θα παρέχουν αντικειμενική αξιολόγηση των πολυδιάστατων επιπτώσεων. Συνεπώς συνιστάται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης να ζητούν να έχουν μελέτες από προηγούμενα προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για την ενσωμάτωση των Ρομά. Τα τμήματα των πανεπιστημίων στους τομείς της κοινωνιολογίας, του αστικού και περιφερειακού σχεδιασμού, των οικονομικών, της κοινωνικής εργασίας/ κοινωνικών υπηρεσιών, της ιατρικής και άλλα τμήματα μπορούν να προσφέρουν αξιολογη γνώση και εμπειρία για τη διεξαγωγή έρευνας αυτού του είδους. Αναφορικά με προγράμματα ενσωμάτωσης που αφορούν στην απασχόληση και την εργασία, η συνεργασία με (τοπικές) ιδιωτικές εταιρίες αποτελεί το κλειδί για τη συνεργασία. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης θα πρέπει να πείσουν τις εταιρίες για τη σημασία που έχει η ενσωμάτωση των Ρομά και για το ρόλο που παίζει η απασχόληση σε αυτήν τη διαδικασία. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης θα μπορούσαν να προβούν σε συμφωνίες με τις εταιρίες που παρέχουν κίνητρα για την προώθηση της επιμόρφωσης και της απασχόλησης των Ρομά. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης θα μπορούσαν επίσης να εισάγουν Κοινωνικές Ρήτρες στις δημόσιες συμβάσεις· για παράδειγμα, θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν κριτήρια ανάθεσης στα συστήματα αξιολόγησής τους που θα ευνοούν τις εταιρίες που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες και ταυτόχρονα διευκολύνουν την απασχόληση σε περιθωριοποιημένες ομάδες όπως είναι οι Ρομά.

5. Δυνητικές επιλογές των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης για πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία ως εργαλείο προώθησης της ενσωμάτωσης των Ρομά

5.1. Τέσσερα μοντέλα πρόσβασης στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για το τοπικό επίπεδο

Όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 3.4, υπάρχουν διάφορες δυνατότητες για αιτήσεις στα ΕΔΕΤ ως οικονομικά εργαλεία για την προώθηση της ενσωμάτωσης των Ρομά. Τα τέσσερα μοντέλα που παρουσιάζονται παρακάτω αντιπροσωπεύουν παραδείγματα σε ότι αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στα κονδύλια των ΕΔΕΤ για τα προγράμματα που εκπονούν σχετικά με την ενσωμάτωση των Ρομά. Ορισμένοι μηχανισμοί εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες, ενώ άλλοι δεν εφαρμόζονται. Ωστόσο, θα αξίζει να σημειωθεί ότι η κύρια πρόσβαση στα ΕΔΕΤ παραμένει να γίνεται μέσα από τον καθιερωμένο τρόπο υποβολής αίτησης.

5.1.1. Πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας

Τι είναι αυτές που πρωτοβουλίες ;

Η τοπική ανάπτυξη υπό την καθοδήγηση της κοινότητας είναι μια μέθοδος εμπλοκής των τοπικών ενδιαφερόμενων παραγόντων, ιδιαίτερα της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών οικονομικών παραγόντων σε ένα τοπικό πρόγραμμα. Εστιάζει στο σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένων τοπικών στρατηγικών που θα βοηθήσουν στη μετάβαση των αγροτικών περιοχών σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Μπορεί να αποδειχθεί ένα ιδιαίτερα κατάλληλο εργαλείο σε καιρό κρίσης, το οποίο θα επιτρέπει στις τοπικές κοινότητες να δείξουν ότι μπορούν να κάνουν συγκεκριμένα βήματα προς μορφές οικονομικής ανάπτυξης πιο έξυπνες και πιο βιώσιμες που θα αγκαλιάζουν όλες τις κοινωνικές ομάδες και θα είναι σύμφωνες με τη στρατηγική Ευρώπη 2020.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 προβλέπουν την αξιοποίηση αυτού του μηχανισμού σε ορισμένες περιπτώσεις: κυρίως οι γειτονιές των πόλεων για το ΕΚΤ και οι αγροτικές περιοχές για το ΕΓΤΑΑ. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους και τις απαιτήσεις για τις πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας, βλέπε κανονισμούς των ΕΔΕΤ.

Πότε χρησιμοποιείται αυτή η μέθοδος

Το μοντέλο αυτό είναι ιδανικό για την υλοποίηση τοπικών δράσεων που προωθούν την ενσωμάτωση των Ρομά μέσα από εθνικά και περιφερειακά προγράμματα του ΕΚΤ. Τα κονδύλια του ΕΚΤ μπορούν να συμπληρωθούν από άλλες χρηματοδοτήσεις (πχ από ΕΤΠΑ και ΕΓΤΑΑ). Το μέγεθος του πληθυσμού των τοπικών/ περιφερειακών αρχών για αυτού του είδους τις πρωτοβουλίες δεν θα πρέπει να είναι μικρότερο από 10.000 και μεγαλύτερο από 150.000.

Ποιες δράσεις μπορούν να υποστηριχθούν

Ακολουθώντας τις επενδυτικές προτεραιότητες του ΕΚΤ και στο πλαίσιο του παρόντος οδηγού οι δραστηριότητες τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας πρέπει να

προωθούν την ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως είναι οι Ρομά. Επιπλέον, οι δραστηριότητες που αφορούν στους τομείς προτεραιότητας του ΕΚΤ που αναφέρονται παρακάτω μπορούν και πρέπει να συμπληρώνουν τη διαδικασία ένταξης:

Πρόσβαση στην απασχόληση	Βιώσιμη ένταξη της νεολαίας	Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου	Προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών
Κοινωνική και Εργασιακή Ένταξη των πλέον απομακρυσμένων από την αγορά εργασίας ανθρώπων	Καταπολέμηση των διακρίσεων	Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	

Τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας τα οποία υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ μπορούν να περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αφορούν σε :

- Ⓢ επενδύσεις στην υγεία και κοινωνικές υποδομές για τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας
- Ⓢ υποστήριξη για φυσική και οικονομική αποκατάσταση των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων που υστερούν και χρήζουν βοήθειας

Τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας που υποστηρίζονται από κονδύλια του ΕΓΤΑΑ θα μπορούσαν να αξιοποιούνται για την αντιμετώπιση προβλημάτων σε μειονεκτούσες μικρο- περιφέρειες που έχουν πολλούς καταυλισμούς των Ρομά σε αγροτικές περιοχές.

📄 Φυλλάδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αυτό το είδος πρωτοβουλίας:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/community_en.pdf

📄 Καθοδήγηση των Τοπικών Παραγόντων για τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση της κοινότητας:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors.pdf

📄 Καθοδήγηση για τοπική ανάπτυξη υπό την καθοδήγηση της κοινότητας στα ΕΔΕΤ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_community_local_development.pdf

📄 Κανονισμοί των ΕΔΕΤ (CLLD: Κεφάλαιο II, Άρθρα 32 και 33):

<http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

5.1.2 Βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Τι είναι η βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις για την βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Οι Κανονισμοί του ΕΤΠΑ αναφέρουν ότι το ταμείο υποστηρίζει, στο πλαίσιο επιχειρησιακών προγραμμάτων, την βιώσιμη αστική ανάπτυξη μέσα από στρατηγικές που ορίζουν ολοκληρωμένες δράσεις για την αντιμετώπιση οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών,

δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων που επηρεάζουν τις αστικές περιοχές. Αυτές οι δραστηριότητες προγραμμάτων θα πρέπει να αναλαμβάνονται μέσω της Ολοκληρωμένης Εδαφικής Επένδυσης (βλέπε τον σύνδεσμο των Κανονισμών των ΕΔΕΤ παρακάτω) ή μέσω ειδικού επιχειρησιακού προγράμματος ή μέσω ειδικού άξονα προτεραιότητας. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του, το κάθε Κράτος Μέλος πρέπει να καθιερώνει αρχές για την επιλογή των αστικών περιοχών στις οποίες θα εφαρμόζονται ολοκληρωμένες δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και ενδεικτικά κονδύλια για αυτές τις δράσεις. Η Αρχή Διαχείρισης του ΕΤΠΑ θα πρέπει να σας ενημερώσει για τα κριτήρια επιλογής και τη διάθεση χρηματοδότησης για τη χώρα σας (βλέπε κεφάλαιο 4.2, Βήμα 2 «Ενημερωθείτε»).

Σε κάθε χώρα, τουλάχιστον το 5% των πόρων του ΕΤΠΑ που διατίθεται στο «Στόχο για επενδύσεις στην ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης» πρέπει να χορηγείται σε ολοκληρωμένες δράσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη όπου οι πόλεις, οι υπο-περιφερειακοί ή τοπικοί φορείς οι αρμόδιοι για την εφαρμογή στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης έχουν την ευθύνη διαχείρισης και/ή εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων (πχ μέσω συνολικών επιχορηγήσεων, βλέπε κεφάλαιο 5.2.4.) .

Πότε να γίνεται χρήση

Οι στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης είναι ιδανικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των Ρομά που ζουν σε αστικές περιοχές. Τα προγράμματα αυτά είναι ως εκ τούτου σαφώς ενδεδειγμένα για περιπτώσεις Ρομά που ζουν σε αστικές γειτονιές (πχ βλέπε 1&2 , κεφάλαιο 3.2). Οι στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στηρίζονται σε εδαφική προσέγγιση και μπορούν να καλύπτουν συγκεκριμένους τομείς καθώς και γειτονιές ή περιοχές που ζουν οι Ρομά. Πρέπει επίσης να είναι χωρίς αποκλεισμούς και να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα και τις ανάγκες όλων των κατοίκων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως είναι οι Ρομά.

Προγενέστερες εμπειρίες από προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το ΕΤΠΑ (πχ URBAN, URBACT) αποδεικνύουν τα θετικά αποτελέσματα των προγραμμάτων βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Οι αντίστοιχες ιστοσελίδες παρουσιάζουν επίσης σημαντικές πληροφορίες , εργαλεία και διδάγματα από διαφορετικές εμπειρίες που αφορούν στην ένταξη των Ρομά σε αστικές περιοχές.

Ποιες δράσεις μπορούν να υποστηρίζονται

Στο πλαίσιο του παρόντος οδηγού, οι στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης θα πρέπει να αφορούν στην επενδυτική προτεραιότητα « προώθηση κοινωνικής ενσωμάτωσης, καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων». Αυτές οι στρατηγικές θα μπορούσαν να συμπληρώνονται με κάποιες από τις παρακάτω επενδυτικές δραστηριότητες του ΕΤΠΑ :

Προώθηση βιώσιμης πολιτικής μεταφορών και εξάλειψη εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	Προώθηση βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη	Επένδυση στην εκπαίδευση, επιμόρφωση και την επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου	Ενίσχυση θεσμικής ικανότητας των δημοσίων αρχών και των εμπλεκόμενων παραγόντων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση
---	--	--	---

	της διακίνησης των εργαζομένων	μάθηση αναπτύσσοντας υποδομή στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση	
--	--------------------------------	---	--

URBAN II:

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/social_inclusion_fight_against_poverty/g24209_en.htm

ROMA-Net (URBACT project 2009-2013):

<http://urbact.eu/en/projects/active-inclusion/roma-net/homepage/>

Αστική ανάπτυξη στην ΕΕ: 50 προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ κατά την περίοδο 2007-2013:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/50_projects/urban_dev_erdf50.pdf

Κανονισμοί ΕΔΕΤ (Ολοκληρωμένη εδαφική επένδυση : Κεφάλαιο III, Άρθρο 36):

<http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

5.1.3 Ολοκληρωμένες ενέργειες στέγασης

Τι είναι οι ολοκληρωμένες ενέργειες στέγασης

Οι ολοκληρωμένες ενέργειες στέγασης είναι παρεμβάσεις που συνδυάζουν δραστηριότητες επαναστέγασης με επιπλέον δράσεις (πχ στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, της απασχόλησης) που διευκολύνουν την ενσωμάτωση των κοινωνικά αποκλεισμένων κοινοτήτων. Αυτής της μορφής η ενέργεια είναι σαφώς ενδεδειγμένη για παρεμβάσεις επαναστέγασης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων καθώς η ολοκληρωμένη προσέγγισή της αποτελεί το κλειδί για να μειωθεί ή να περιοριστεί ο κίνδυνος διακρίσεων . υπό τον Θεματικό Στόχο 9, ο κανονισμός του ΕΤΠΑ περιλαμβάνει επενδυτική προτεραιότητα που εστιάζει στην προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης , την καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων. Περιλαμβάνεται και η παροχή υποστήριξης για φυσική, οικονομική και κοινωνική αποκατάσταση των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων που υστερούν και χρήζουν βοήθειας .

Πότε να γίνεται χρήση;

Κατά το σχεδιασμό δραστηριοτήτων επαναστέγασης για περιθωριοποιημένες κοινότητες των Ρομά και /ή μη Ρομά , η ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι ο ιδανικός τρόπος που μειώνει τις διακρίσεις σε αυτές τις κοινότητες και χαράζει το δρόμο για πλήρη ενσωμάτωση στην κοινωνία. Αυτό το μοντέλο είναι σαφώς ενδεδειγμένο για περιπτώσεις κοινοτήτων των Ρομά που ζουν σε ξεχωριστές αστικές και προαστιακές γειτονιές (βλέπε 2, κεφάλαιο 3.2)

Ποιες δράσεις μπορούν να υποστηρίζονται

Η εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης αποτελεί απαιτούμενο για την λήψη χρηματοδότησης από τα ΕΠΤΑ για δραστηριότητες επαναστέγασης που στοχεύουν σε

περιθωριοποιημένες κοινότητες. Όταν αναπτύσσονται αυτές οι ενέργειες θα πρέπει να αποφεύγονται κάθε μορφής διαχωρισμοί. Συνιστάται ο συνδυασμός παρεμβάσεων επαναστέγασης με δράσεις που προωθούν περαιτέρω την ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στους ακόλουθους τομείς :

Εκπαίδευση	Υγεία	Κοινωνικές Υποθέσεις	Απασχόληση & Ασφάλεια	Μέτρα κατά των Διακρίσεων
------------	-------	----------------------	-----------------------	---------------------------

Θυμηθείτε ότι η χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ μπορεί να συμπληρώνεται με χρηματοδότηση του ΕΚΤ για την «ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων» (βλέπε κεφάλαιο 3.3.3). Ως εκ τούτου αυτά τα δυο ταμεία είναι ο ιδανικός συνδυασμός για τις ολοκληρωμένες ενέργειες στέγασης.

Δυο παραδείγματα από την Ισπανία

Θεματική έκθεση για το πρόγραμμα κατακερματισμού. Πρόγραμμα επαναστέγασης και κοινωνικής ένταξης στη Μαδρίτη :

http://urbact.eu/fileadmin/Projects/Roma_Net/outputs_media/Thematic_report_rehousing__L_C2_Almeria.pdf

η ένταξη βοηθά τους Ρομά να γίνουν της πλήρη μέλη της Ευρωπαϊκής κοινωνίας (Avilés):

<http://europa.eu/ey2012/BlobServlet?docId=737&langId=en>

5.1.4 Συνολικές επιχορηγήσεις

Τι είναι οι συνολικές επιχορηγήσεις

Οι συνολικές επιχορηγήσεις είναι μηχανισμός με τον οποίο το Κράτος Μέλος ή η Αρχή Διαχείρισης μπορεί να αναθέσει τη διαχείριση και την εφαρμογή μέρους του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε ένα ή περισσότερους ενδιαμέσους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φορέων περιφερειακής διοίκησης ή των μη – κυβερνητικών οργανώσεων. Αυτή η ανάθεση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης επιτρέπει την καλύτερη προσέγγιση των ομάδων που αποτελούν στόχο, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και ο πληθυσμός των Ρομά.

Κατά την εφαρμογή αυτού του μηχανισμού, ο ενδιαμέσος φορέας που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των κονδυλίων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις τεχνικές δυνατότητες που απαιτούνται για τη διαχείριση αυτών των κονδυλίων. Με δεδομένα τα παραπάνω, οι Συνολικές Επιχορηγήσεις έχουν κάποια πλεονεκτήματα :

- Η χρηματοδότηση περνά απευθείας στον ενδιαμέσο φορέα διαχείρισης, διάθεσης και κατανομής,
- Ο ενδιαμέσος φορέας είναι ελεύθερος να θέτει τους δικούς του κανόνες λειτουργίας και διαχείρισης
- Ευέλικτα συστήματα εφαρμογής εύκολα στην χρήση, 100% αρχική χρηματοδότηση

Πότε να γίνεται χρήση;

Αυτός ο μηχανισμός χρησιμοποιείται συνήθως για την υλοποίηση μικρών προγραμμάτων σε

τοπικό επίπεδο. Οι οργανισμοί τοπικοί αυτοδιοίκησης που εξετάζουν την εφαρμογή αυτής της επιλογής για δράσεις ενσωμάτωσης των Ρομά πρέπει να έχουν πλήρη κατανόηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που εφαρμόζονται στη χώρα τους (βλέπε κεφάλαιο 4.2 Βήμα 2 «Ενημερωθείτε») ώστε τα προγράμματά τους να είναι σύμφωνα με τους αντίστοιχους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Επιπλέον, σύμφωνα με τους κανονισμούς, ο ενδιαμέσος φορέας πρέπει να παρέχει εγγυήσεις της φερεγγυότητάς και της ικανότητάς του στον τομέα στον οποίο θα αναληφθούν δραστηριότητες.

Τα σχήματα Συνολικών Επιχορηγήσεων δίνουν τη δυνατότητα για κοινοπραξίες (πχ ομάδα οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης) που θα ενεργούν ως ενδιάμεσος φορέας. Η επιλογή αυτή συνιστάται ιδιαίτερα για μικρούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με μικρές τεχνικές ικανότητες.

Ποιες δράσεις μπορούν να υποστηρίξονται

Οι δράσεις που υποστηρίζονται από τις Συνολικές Επιχορηγήσεις πρέπει να είναι σύμφωνες προς τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος που εφαρμόζεται στην κάθε χώρα. Μεταξύ άλλων, οι Συνολικές Επιχορηγήσεις μπορούν να περιλαμβάνουν :

Μικρές επιχορηγήσεις για την ανάπτυξη ικανοτήτων της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων των Ρομά	Ποσά που διατίθενται για συγκεκριμένες δράσεις στους τομείς εκπαίδευσης, απασχόλησης, των κοινωνικών παρεμβάσεων, της υγειονομικής περίθαλψης κλπ	Επιχορηγήσεις που διατίθενται σε πολλούς εταίρους (πχ στην τοπική αυτοδιοίκηση από κοινού με ΜΚΟ για την εφαρμογή συγκεκριμένων προγραμμάτων).
--	---	--

Συνολικές Επιχορηγήσεις:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/vm20002006/chap4_en.htm

Συνολική Επιχορήγηση για την καλύτερη εφαρμογή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιμόρφωσης Παρίσι) : <http://www.etcfr/component/content/article/90>

5.2 Παραδείγματα τοπικών και περιφερειακών αρχών που χρησιμοποιούν τα Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία για την ενσωμάτωση των Ρομά

Παραδείγματα τοπικών και περιφερειακών αρχών που αξιοποιούν το ΕΚΤ για την ενσωμάτωση των Ρομά

Ο δήμος Γιουβάσκουλα (**Jyvaskyla**) στη Φιλανδία όπου οι αρχές της πόλης απασχολούν κοινωνικούς διαμεσολαβητές για να εργαστούν μαζί με την κοινότητα των Ρομά παρέχοντας υποστήριξη στους τομείς της απασχόλησης, της συνεργασίας σχολείου με το σπίτι και για να συνοδεύουν άτομα σε γραφεία κοινωνικής πρόνοιας και στην αγορά εργασίας.

Η Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης της κομητείας Λουθ (Louth) στην Ιρλανδία που έλαβε χρηματοδότηση από το ΕΚΤ για εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αφορούσε σε Ιρλανδούς Ταξιδευτές: γνώσεις γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής, επιδόματα επιμόρφωσης,

εκπαιδευτικό υλικό για αυτούς που μαθαίνουν με βραδύτερο ρυθμό, πρόβλεψη φύλαξης παιδιών για τους καταρτιζόμενους, μαθήματα εκτός του χώρου εργασίας και διαπολιτισμική επιμόρφωση για το εκπαιδευτικό προσωπικό·

Ο δήμος Letanovce στη **Σλοβακία** πήρε χρηματοδότηση από το ΕΚΤ για εργαζόμενους σε κοινωνικές υπηρεσίες της κοινότητας για κλασική κοινωνική υποστήριξη, παρεμβάσεις και συμβουλευτική με σκοπό την παροχή βοήθειας σε οικογένειες που κινδυνεύουν από την κρίση ή πλήττονται από αυτήν, για την προώθηση δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου για νέους, την ανάπτυξη τράπεζας τροφίμων και ρουχισμού , την προώθηση της σχολικής παρακολούθησης , για προληπτικές ιατρικές εξετάσεις και εμβολιασμούς, για βελτιωμένη συνεργασία και σχέσεις με την αστυνομία και βοήθεια στο χώρο εργασίας·

Το ΕΚΤ μπορεί να αξιοποιηθεί για να αναπτυχθεί η οικονομία των Ρομά. Οι αρχές της κοινότητας Βαλτσέα (Valcea), Francesti στη **Ρουμανία** αξιοποιούν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων, άξονας προτεραιότητας 6, Προώθηση της κοινωνικής ένταξης , παρέμβαση 6.1 Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, για τη δημιουργία 23 θέσεων σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας, ανάπτυξη κέντρου ημερήσιας φροντίδας για 30 παιδιά και παροχή επαγγελματικής κατάρτισης για δημιουργία προσοδοφόρων δραστηριοτήτων·

Στην **Ιταλία**, το ΕΚΤ διέθεσε 936,000 ευρώ στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για επιμορφωτικά προγράμματα με σκοπό τη βελτίωση δεξιοτήτων των κοινωνικών λειτουργών στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, 220.000 ευρώ έχουν διατεθεί στο Μπολζάνο (Bolzano) και Εμίλια-Ρομάνια /Αιμιλία-Ρωμανία (Emilia Romagna) για κοινωνικούς συνεταιρισμούς , επαγγελματική καθοδήγηση, πιστοποίηση και προσωπικές πορείες μάθησης. Η περιφέρεια Λάτιο (Lazio) έλαβε 360,000 για τοποθετήσεις στην υγειονομική περίθαλψη και λιανικές πωλήσεις·

Η περιοχή Μοστ (Most) ,στη Δημοκρατία της Τσεχίας αξιοποιούσε κονδύλια του ΕΚΤ από το 2005 όταν ο δήμος όρισε ένα συντονιστή και ένα σύλλογο για τις εθνικές μειονότητες. Με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανθρώπινοι Πόροι και Απασχόληση το πρόγραμμα *Πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού* σε χώρους όπου διαβιούν Ρομά έλαβε 185,000 ευρώ για παροχή εκπαίδευσης (σχολική παρακολούθηση, βοήθεια με τα μαθήματα , ανάπτυξη κινητικών ικανοτήτων, βασικές γνώσεις ηλεκτρονικού υπολογιστή, κοινές δραστηριότητες με γονείς), συμβουλευτική σε κοινωνικά θέματα (πχ κατά του χρέους, οικογενειακά προβλήματα, συγκρούσεις στο χώρο εργασίας), επιμόρφωση σε θέματα αγοράς εργασίας (βιογραφικά, πρακτική άσκηση), μαζί με σύστημα δεικτών και παρακολούθησης (πχ αριθμός συμμετεχόντων).

Παραδείγματα τοπικών και περιφερειακών αρχών που αξιοποιούν το ΕΤΠΑ για την ενσωμάτωση των Ρομά

Η Βόρεια Μεγάλη Κουιάδα, στην Ουγγαρία όπου η πόλη Nyiregyhaza πήρε χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ 1,57 εκατ. ευρώ, ποσό που μοιράστηκε σε υποδομές και ανάπτυξη της κοινότητας για αντιμετώπιση των διακρίσεων και ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη (βελτιώσεις στη στέγαση, παιδικοί σταθμοί, δρόμοι και παιδικές χαρές) ·

Στη Λεμεσό, στην Κύπρο τα κονδύλια από το ΕΤΠΑ χρησιμοποιούνται σε δημοτικό επίπεδο σε περιοχές που διαβιούν Ρομά για τη βελτίωση των δρόμων, για θέματα ύδρευσης, φωτισμού του δρόμων, διαβάσεις πεζών, φύτευση δένδρων , ποδηλατοδρόμους, παιδικές χαρές, πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας (συνήθως οι Ρομά μιλούν την τουρκική) ·

Εκπαίδευση, στους δήμους Hrabusice, Oslany στη Σλοβακία για ανέγερση σχολικών κτηρίων, ανακαίνιση, εκσυγχρονισμό, και εξωσχολικές δραστηριότητες ·

Εκ νέου ανάπτυξη του δημοτικού πολιτιστικού κέντρου στη Γκαλάντα (Galanta), στη Σλοβακία για πολιτιστικά και κοινωνικά δρώμενα. (Romafest , τέχνες, θέατρο, ομιλίες, συζητήσεις, εκθέσεις, κέντρο νεότητας και συναυλίες) ·

Η νότια **Φιλανδία** στην περίοδο 2009- 2012 μέσα από το πρόγραμμα αξίας 34,000 ευρώ των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου του Ελσίνκι και με τη συμμετοχή του τοπικού σχολείου βοηθά τους Ρομά να ολοκληρώσουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, να συμμετέχουν σε γυμνάσια και σχολές επαγγελματικής κατάρτισης, να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία, να βρουν εργασία καθώς και παρέχει υποστήριξη σε νεαρές οικογένειες Ρομά να συνδυάζουν την οικογενειακή ζωή και να συνεχίζουν τις σπουδές τους.

Η πόλη Όστραβα (Ostrava) στη **Δημοκρατία της Τσεχίας** αξιοποίησε 238,000 ευρώ για την ανακατασκευή, σε κοινωνικά αποκλεισμένη περιοχή, συγκροτήματος διαμερισμάτων που ενώ είχε υποστεί τεχνικές φθορές κατοικείτο. Η επένδυση περιλάμβανε πλήρη τεχνική ανακαίνιση των εσωτερικών χώρων, κατασκευή νέων μονάδων στέγασης, αντικατάσταση των παλιών παραθύρων, εξωτερικά επιχρίσματα λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση ενέργειας και άλλες περιβαλλοντικές πτυχές.

Παραδείγματα τοπικών και περιφερειακών αρχών που συνδυάζουν χρηματοδότηση από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ

Η Νότια Μεγάλη Κοιλάδα, στην **Ουγγαρία** όπου ο δήμος Hodmezovarasely συνδύασε κονδύλια από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ για να αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο παιδικό σταθμό και σχολείο για παιδιά Ρομά και άλλα παιδιά ·

Η περιφέρεια *Εμίλια-Ρομάνια /Αιμιλία-Ρωμανία, (Emilia-Romagna)* στην **Ιταλία**, όπου με 1.9 εκατ ευρώ από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ το πρόγραμμα για τους Σίντι και τους Ρομά περιλαμβάνει ενημέρωση και επίσκεψη των καταυλισμών και στη συνέχεια, δημιουργία του κέντρου καθοδήγησης για θέματα εργασίας, τεστ δεξιοτήτων, ανάπτυξη βιογραφικού, δεξιότητες για εύρεση εργασίας και πρόγραμμα δεξιοτήτων διαπροσωπικής επαφής.

Ο δήμος Τσεμπ (Cheb), στη Δημοκρατία της **Τσεχίας** αξιοποίησε κονδύλια ύψους 650, 000 ευρώ από το ΕΤΠΑ και 755,000 ευρώ από το ΕΚΤ για την ανακατασκευή και τον εξοπλισμό του Κέντρου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Το κέντρο παρέχει πολλαπλές υπηρεσίες όπως στέγη, κοινωνική αποκατάσταση, συμβουλευτική και εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την πρόληψη

και καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού .

Ο δήμος Ορλόβα (Orlova, Δημοκρατία της **Τσεχίας**, χρησιμοποίησε κονδύλια από το ΕΤΠΑ (280,000 ευρώ) και το ΕΚΤ (330,000 ευρώ) για τη δημιουργία Κοινοτικού Κέντρου. Το κέντρο παρέχει κοινωνικές υπηρεσίες για παιδιά, νέους και γονείς όπως συμβουλευτική σε κοινωνικά θέματα, υπηρεσίες κοινωνικοποίησης για οικογένειες με παιδιά και δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου .

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

EU, DG Justice:

<http://ec.europa.eu/justice/>

EU, DG Justice and Roma:

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/index_en.htm

EC Interactive map of local authorities striving to include their Roma populations:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=1860&furtherNews=yes>

EU FRA:

<http://fra.europa.eu/en/theme/roma>

EURoma network:

<http://www.euromanet.eu/about/index.html>

Europe 2020 website:

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Europe Direct:

http://europa.eu/europedirect/index_en.htm

European Social Fund and the Roma:

<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=63&langId=en>

EU Cohesion Policy 2014-2020:

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm

National Roma Integration Strategies:

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/national-strategies/index_en.htm

ESI Funds Regulations (17 December 2013):

<http://new.eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

Contacts for your country:

ESF Managing Authority in your country:

<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=524&langId=en>

ERDF Managing Authority in your country:

http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm

Final version May 2014

46

EC Desk Officers responsible for your country at:

DG REGIO:

http://ec.europa.eu/staffdir/plsql/gsys_www.branch?pLang=EN&pId=1819&pDisplayAll=1

DG EMPL:

http://ec.europa.eu/staffdir/plsql/gsys_www.branch?pLang=EN&pId=473&pDisplayAll=1